ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

13.1 ตารางสรุปงบการเงิน

บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
งบแสดงฐานะการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559, พ.ศ. 2558, พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2556

(หน่วย : พันบาท)

	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	Common Size (%)	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558	Common Size (%)	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557	Common Size (%)	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 (หรือ 1 มกราคม พ.ศ. 2557)	Common Size (%)
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	50,183,813	11.18	10,590,382	3.73	6,611,594	2.82	14,726,283	7.17
เงินฝากที่มีภาระผูกพัน	42,360	0.01	558,973	0.20	1,139,791	0.49	2,346,446	1.14
เงินลงทุนระยะสั้น	502,312	0.11	2,837	0.01	1,039	0.00	101,832	0.05
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	36,810,522	8.20	38,575,205	13.60	62,203,154	26.58	38,537,981	18.76
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	147,000	0.03	147,000	0.05	147,000	0.06	147,000	0.07
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	11,251,975	2.51	8,294,579	2.93	4,294,126	1.83	5,049,989	2.46
ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	8,141,389	1.81	5,593,775	1.97	4,078,066	1.74	2,952,598	1.44
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	5,509,182	1.23	7,001,952	2.47	4,694,752	2.01	3,207,269	1.56
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	10,089,763	2.25	7,042,763	2.48	4,273,796	1.83	2,989,198	1.46
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	122,678,316	27.33	77,807,466	27.44	87,443,318	37.36	70,058,596	34.11
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน								
เงินฝากธนาคารที่มีภาระผูกพัน	27,696	0.01	47,962	0.02	50,690	0.02	100,043	0.05
เงินลงทุนในบริษัทร่วมและส่วนได้เสียในการร่วมค้า - สุทธิ	18,174,762	4.05	14,994,504	5.29	16,428,665	7.02	16,138,797	7.85
เงินลงทุนในบริษัทอื่น - สุทธิ	325,211	0.07	325,211	0.11	322,772	0.14	313,798	0.15
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน - สุทธิ	760,473	0.17	796,254	0.28	5,528	0.00	5,528	0.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	143,688,352	32.00	97,666,203	34.45	75,084,946	32.07	67,867,052	33.01
ค่าความนิยม - สุทธิ	11,403,094	2.54	11,403,094	4.02	11,403,094	4.87	11,403,094	5.55
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	139,745,965	31.12	70,030,982	24.70	34,164,079	14.59	33,853,686	16.47
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	5,375,822	1.20	5,663,351	2.00	5,820,859	2.49	4,778,565	2.32
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	6,780,769	1.51	4,789,501	1.69	3,378,962	1.44	1,012,819	0.49
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	326,282,144	72.67	205,717,062	72.56	146,659,595	62.64	135,473,382	65.89
รวมสินทรัพย์	448,960,460	100.00	283,524,528	100.00	234,102,913	100.00	205,531,978	100.00
หนี้สินและส่วนของเจ้าของ								
หนี้สินหมุนเวียน								
เงินกู้ยืมระยะสั้น	37,571,675	8.37	29,927,210	10.55	2,977,088	1.27	3,742,847	1.82
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	98,514,397	21.95	66,291,665	23.38	101,227,357	43.24	88,234,986	42.93
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีของ								
เงินกู้ยืมระยะยาว	20,653,960	4.60	12,602,574	4.44	8,872,851	3.79	9,894,129	4.81
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	5,629	0.00	29,099	0.01	270,764	0.12	878,854	0.43
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	4,098,147	0.91	3,375,821	1.20	4,158,955	1.78	4,439,348	2.16
รวมหนี้สินหมุนเวียน	160,843,808	35.83	112,226,369	39.58	117,507,015	50.20	107,190,164	52.15
หนี้สินไม่หมุนเวียน								
เงินกู้ยืมระยะยาว	60,490,046	13.47	55,522,317	19.58	33,136,810	14.16	76,260,992	37.11
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	1,995,052	0.44	2,074,718	0.73	2,454,385	1.05	4,095,175	1.99
หนี้สินภายใต้สัญญาและใบอนุญาตให้ดำเนินการ	77,652,487	17.29	20,902,258	7.37	104,088	0.04	120,139	0.06
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	1,982,115	0.44	1,368,617	0.48	1,232,105	0.53	1,137,085	0.55
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	14,269,013	3.19	16,223,716	5.73	8,942,136	3.82	12,079,296	5.88
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	156,388,713	34.83	96,091,626	33.89	45,869,524	19.60	93,692,687	45.59
รวมหนี้สิน	317,232,521	70.66	208,317,995	73.47	163,376,539	69.80	200,882,851	97.74
ส่วนของเจ้าของ								
ทุนเรือนหุ้น								
ทุนจดทะเบียน								
หุ้นสามัญ	133,474,622		98,431,713		246,079,282		153,332,070	
ทุนที่ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว								
หุ้นสามัญ	133,472,781	29.73	98,431,713	34.72	246,079,282	105.08	145,302,153	70.62
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	26,384,073	5.88	-	-	11,432,046	4.88	11,432,046	5.56
ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ	-	-	-	-	(121,995,650)	(52.09)	(86,070,641)	(41.84)
กำไร(ขาดทุน)สะสม								
สำรองตามกฎหมาย	282,498	0.06	275,914	0.10	34,881	0.01	34,881	0.02
ขาดทุนสะสม	(27,287,553)	(6.08)	(22,362,876)	(7.89)	(63,639,150)	(27.17)	(64,933,087)	(31.56)
องค์ประกอบอื่นของส่วนของเจ้าของ	(1,799,588)	(0.40)	(1,797,302)	(0.63)	(1,776,122)	(0.76)	(1,767,250)	(0.86)
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	131,052,211	29.19	74,547,449	26.30	70,135,287	29.95	3,998,102	1.94
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	675,728	0.15	659,084	0.23	591,087	0.25	651,025	0.32
รวมส่วนของเจ้าของ	131,727,939	29.34	75,206,533	26.53	70,726,374	30.20	4,649,127	2.26
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	448,960,460	100.00	283,524,528	100.00	234,102,913	100.00	205,531,978	100.00

บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559, พ.ศ. 2558, พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2556

(หน่วย : พันบาท)

	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	Common Size (%)	31 ธันวาคม พ.ศ. 2558	Common Size (%)	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557	Common Size (%)	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556	Common Size (%)
รายได้								
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	107,892,009	86.51	95,941,928	80.77	86,985,629	79.65	79,136,772	82.25
รายได้จากการขายสินค้า	16,827,189	13.49	22,838,754	19.23	22,230,410	20.35	17,076,923	17.75
รวมรายได้	124,719,198	100.00	118,780,682	100.00	109,216,039	100.00	96,213,695	100.00
ต้นทุนขายและการให้บริการ								
ต้นทุนการให้บริการ	78,276,315	62.76	71,046,486	59.81	66,068,220	60.49	59,466,601	61.81
ต้นทุนขาย	17,323,335	13.89	19,530,915	16.44	18,413,252	16.86	15,735,809	16.36
รวมต้นทุนขายและการให้บริการ	95,599,650	76.65	90,577,401	76.25	84,481,472	77.35	75,202,410	78.17
กำไรขั้นต้น	29,119,548	23.35	28,203,281	23.75	24,734,567	22.65	21,011,285	21.83
รายได้อื่น	1,830,084	1.47	2,754,733	2.32	2,223,482	2.04	8,662,466	9.00
ค่าใช้จ่ายในการขาย	(17,213,181)	(13.80)	(13,161,603)	(11.08)	(10,119,226)	(9.27)	(11,420,067)	(11.87)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(12,397,980)	(9.94)	(10,434,045)	(8.78)	(11,692,962)	(10.71)	(11,217,976)	(11.66)
ค่าใช้จ่ายอื่น	(2,098,095)	(1.68)	(595,980)	(0.50)	(5,573,728)	(5.10)	(4,918,582)	(5.11)
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุน	4,608,618	3.70	1,413,979	1.19	6,220,469	5.70	62,298	0.06
ต้นทุนทางการเงิน	(6,166,384)	(4.94)	(3,528,841)	(2.97)	(6,645,283)	(6.08)	(8,555,426)	(8.89)
(ขาดทุน)กำไรก่อนภาษีเงินได้	(2,317,390)	(1.84)	4,651,524	3.93	(852,681)	(0.77)	(6,376,002)	(6.64)
(ค่าใช้จ่าย)รายได้ภาษีเงินได้	(489,639)	(0.39)	(251,349)	(0.21)	2,095,810	1.92	(2,869,885)	(2.98)
(ขาดทุน)กำไรสำหรับปี	(2,807,029)	(2.23)	4,400,175	3.72	1,243,129	1.15	(9,245,887)	(9.62)
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น :								
รายการที่จะไม่จัดประเภทใหม่ไปไว้ใน								
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง :								
การวัดมูลค่าใหม่ของภาระผูกพันผลประโยชน์								
หลังออกจากงาน	(463,317)	(0.37)	-	-	-	-	(152,764)	(0.16)
รายการที่จะจัดประเภทรายการใหม่เป็น								
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง :								
ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	660	-	651	0.00	(2,599)	0.00	(101,858)	(0.11)
(ขาดทุน)กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(3,269,686)	(2.60)	4,400,826	3.72	1,240,530	1.15	(9,500,509)	(9.89)
การแบ่งปัน(ขาดทุน)กำไรสำหรับปี								
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(2,814,348)	100.26	4,411,522	100.26	1,293,937	104.09	(9,167,693)	99.15
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	7,319	(0.26)	(11,347)	(0.26)	(50,808)	(4.09)	(78,194)	0.85
(ขาดทุน)กำไรสำหรับปี	(2,807,029)	100.00	4,400,175	100.00	1,243,129	100.00	(9,245,887)	100.00
การแบ่งปัน(ขาดทุน)กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี								
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(3,276,901)	100.22	4,412,173	100.26	1,291,338	104.10	(9,422,315)	99.18
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	7,215	(0.22)	(11,347)	(0.26)	(50,808)	(4.10)	(78,194)	0.82
(ขาดทุน)กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(3,269,686)	100.00	4,400,826	100.00	1,240,530	100.00	(9,500,509)	100.00
(ขาดทุน)กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่								
-(ขาดทุน)กำไรขั้นพื้นฐาน (บาทต่อหุ้น)	(0.09)		0.18		0.07		(0.62)	

บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
งบกระแสเงินสดรวม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559, พ.ศ. 2558, พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2556

(หน่วย : พันบาท)

	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	31 ธันวาคม พ.ศ. 2558	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557	(ปรับปรุงใหม่) 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน				
(ขาดทุน)กำไรก่อนภาษีเงินได้	(2,317,390)	4,651,523	(852,681)	(6,376,002)
รายการปรับปรุง :				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	28,079,759	19,944,998	25,335,263	22,230,906
ดอกเบี้ยรับ	(442,214)	(142,442)	(175,981)	(148,092)
ดอกเบี้ยจ่าย	4,671,533	2,897,206	5,101,284	7,578,957
ต้นทุนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาต	1,422,346	194,121	220,371	340,362
เงินปันผลรับ	-	(40,811)	(10,000)	-
ขาดทุนจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	233,665	81,816	274,327	147,709
หนี้สงสัยจะสูญ	1,795,453	1,523,409	1,243,536	1,143,824
ตัดจำหน่ายอุปกรณ์โครงข่าย	14	80,628	410,184	-
การด้อยค่าของเงินลงทุนกิจการร่วมค้าและบริษัทร่วม	946	-	-	8,719
กำไรจากการขายสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	-	(360,597)	-	(6,334,904)
การด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	-	-	-	2,056,089
กำไรจากการกลับรายการสิทธิและหนี้สินภายใต้สัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ	-	-	-	(791,180)
สินทรัพย์และหนี้สินในการดำเนินงานยื่นตัดจำหน่าย	-	-	-	110
ขาดทุน(กำไร)จากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย กิจการร่วมค้าและบริษัทร่วม	-	-	15,806	(857,569)
ขาดทุนจากการเลิกกิจการของบริษัทร่วม	-	-	6,073	23,035
ขาดทุน(กำไร)จากการเลิกกิจการของบริษัทย่อย	24,881	-	-	(104,480)
กลับรายการประมาณการหนี้สินจากการใช้สิทธิของ กสท.	(1,186,705)	(1,176,194)	(1,162,471)	-
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานเพิ่มขึ้น	198,192	144,709	95,020	136,731
ขาดทุน(กำไร)จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	388,807	(189,877)	(223,001)	439,978
ขาดทุน(กำไร)จากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกี่ยวกับการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืม	17,853	3,818	6,162	(130,304)
กำไรจากการชำระคืนตั๋วเงินก่อนกำหนด	-	-	(350,932)	(145,283)
กำไรจากการยกเลิกสัญญาเช่าการเงิน	-	-	-	(54,910)
ส่วนแบ่งผลกำไร	(4,645,726)	(1,443,439)	(6,220,469)	(62,298)
การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน				
- ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	36,155	21,920,565	(25,726,991)	(12,940,393)
- เงินลงทุนระยะสั้น	(23)	(1,777)	100,317	(85,214)
- สินค้าคงเหลือ	(2,957,396)	(4,004,044)	764,512	(2,854,118)
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(10,994,902)	(7,566,225)	(5,346,556)	(278,922)
- เงินลงทุนในค่าสิทธิสำหรับรายการภาพยนตร์	(2,081,748)	(2,670,241)	(2,390,759)	(1,441,795)
- รถยนต์มีไว้ให้เช่า	-	-	-	113,317
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(256,476)	(205,090)	35,381	(257,998)
- เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	642,065	(36,216,030)	13,203,277	29,584,190
- หนี้สินหมุนเวียนอื่น	726,524	(784,308)	(719,383)	1,539,787
- หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(232,271)	10,726,056	(167,599)	(200,721)
กระแสเงินสดได้มาจากการดำเนินงาน	13,123,342	7,367,774	3,464,690	32,279,531
บวก เงินสดรับ - ดอกเบี้ยรับ	406,116	143,673	158,082	140,727
เงินสดรับ - ภาษีเงินได้	1,750,800	712,333	115,596	-
หัก เงินสดจ่าย - ดอกเบี้ยจ่าย	(4,026,291)	(1,947,511)	(5,103,260)	(7,201,782)
เงินสดจ่าย - ภาษีเงินได้จ่าย	(3,157,837)	(2,943,219)	(2,278,912)	(2,289,021)
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมดำเนินงาน	8,096,130	3,333,050	(3,643,804)	22,929,455
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินสดที่มีภาระผูกพันลดลง(เพิ่มขึ้น)	536,878	583,546	1,256,009	(1,984,739)
เงินสด(จ่าย)รับจากเงินลงทุนชั่วคราว	(499,452)	(20)	476	346,537
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(300)	-	-	(3,750)
เงินลงทุนเพิ่มในบริษัทร่วมและส่วนได้เสียในการร่วมค้า	(92,345)	(25,000)	(36,192)	(19,355,743)
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทร่วม-สุทธิจากเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	-	-	3,193,423	3,203,157
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	-	(2,439)	(8,974)	-
เงินสดจ่ายซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(33,259,990)	(27,942,984)	(22,519,912)	(25,058,085)
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(13,725,453)	(24,714,729)	(4,940,550)	(816,881)
เงินสดรับคืนจากเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	300	-	-	-
รายการที่เกิดจากการจัดประเภทเงินลงทุนใหม่	-	(46,862)	-	-
เงินสดรับจากการเลิกกิจการของบริษัทร่วม	-	-	7,230	100,000
เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	71,519	838,037	256,333	40,432,859
เงินปันผลรับ	1,556,866	1,556,857	1,355,746	55,801
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(45,411,977)	(49,753,594)	(21,436,411)	(3,080,844)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินสดรับจากการออกหุ้นสามัญ	59,948,800	-	64,852,120	187,186
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมลงทุนเพิ่มในหุ้นที่ออกหุ้นใหม่ของบริษัทย่อย	14,154	90,000	15,989	-
เงินปันผลจ่ายให้ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	-	-	-	(2,591)
ลงทุนเพิ่มในบริษัทย่อยโดยซื้อหุ้นจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(7,671)	(12)	(31,392)	-
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น - สุทธิจากเงินสดจ่ายค่าต้นทุนการกู้ยืม	77,191,638	57,338,838	11,210,303	30,182,538
เงินสดรับจากเงินกู้ยืม - สุทธิจากเงินสดจ่ายค่าต้นทุนการกู้ยืม	22,950,216	33,134,012	14,242,603	32,550,467
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	(69,789,700)	(30,510,000)	(12,003,840)	(31,535,786)
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืม	(13,177,486)	(9,699,070)	(61,307,112)	(42,611,917)
เงินปันผลจ่าย	(164,190)	-	-	-
เงินสดสุทธิได้มาจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	76,965,761	50,353,768	16,978,671	(11,230,103)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น(ลดลง)สุทธิ	39,649,914	3,933,224	(8,101,544)	8,618,508
ยอดยกมาต้นปี	10,590,382	6,611,594	14,726,283	6,103,167
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน	(56,483)	45,564	(13,145)	4,608
ยอดคงเหลือสิ้นปี	50,183,813	10,590,382	6,611,594	14,726,283

13.2 ผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของบริษัทฯ สำหรับตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินของบริษัทฯ ในระยะ 3 ปี ที่ผ่านมา มีดังนี้

งบการเงินประจำปีสิ้นสุดวันที่	บริษัทผู้ตรวจสอบ	ชื่อผู้สอบบัญชี	เลขประจำตัวผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
31 ธันวาคม พ.ศ. 2559	บจก.ไพร้ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส	นายขจรเกียรติ อรุณไพโรจนกุล	3445
31 ธันวาคม พ.ศ. 2558	บจก.ไพร้ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส	นายขจรเกียรติ อรุณไพโรจนกุล	3445
31 ธันวาคม พ.ศ. 2557	บจก.ไพร้ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส	นายขจรเกียรติ อรุณไพโรจนกุล	3445

รายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (2557-2559) ผู้สอบบัญชีได้ให้ความเห็นในรายงานการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทฯ ถูกต้องแบบไม่มีเงื่อนไข

บจก.ไพร้ซวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส และ ผู้สอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์หรือส่วนได้เสียกับบริษัทฯ หรือบริษัทย่อย หรือผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ในลักษณะที่จะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระแต่อย่างใด

13.3 จุดเด่นและอัตราส่วนทางการเงิน

		2559	2558 (ปรับปรุง)	2557 (ปรับปรุง)
ผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย				
รายได้จากการให้บริการ [1/]	ล้านบาท	88,058	74,803	67,497
รายได้รวม	ล้านบาท	124,719	118,781	109,216
EBITDA	ล้านบาท	25,071	22,109	20,050
EBITDA (ไม่รวมกำไรจากการโอนเสา 6,000 ต้น ให้ DIF)	ล้านบาท	25,071	18,811	16,792
ฐานะการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย				
สินทรัพย์รวม	ล้านบาท	448,960	283,525	234,103
หนี้สินรวม	ล้านบาท	317,233	208,318	163,377
ส่วนของผู้ถือหุ้น	ล้านบาท	131,728	75,207	70,726
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	0.76	0.69	0.74
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	เท่า	0.52	0.39	0.57
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ (Activity Ratios) [2/]				
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	เท่า	3.80	2.46	2.21
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	95	146	163
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	เท่า	2.60	3.50	3.52
ระยะเวลาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเฉลี่ย	วัน	139	103	102
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า	เท่า	1.82	2.26	2.32
ระยะเวลาชำระหนี้	วัน	198	160	155
Cash Cycle	วัน	35	89	110
อัตราส่วนที่แสดงถึงความเสี่ยงจากการกู้ยืม (Leverage Ratios)				
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA [3/]	เท่า	2.45	3.67	1.61
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น [3/]	เท่า	0.47	1.08	0.46
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	2.41	2.77	2.31
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย [4/]	เท่า	5.25	7.27	3.63
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)		0.0%	0.0%	0.0%
อัตรากำไรขั้นต้น	%	23.35%	23.74%	22.65%
อัตรากำไรสุทธิ	%	-2.26%	3.71%	1.18%
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น [5/]	%	-2.74%	6.10%	3.49%
อัตราการเติบโต (Growth Ratios)				
สินทรัพย์รวม	%	58.35%	21.11%	13.90%
หนี้สินรวม	%	52.28%	27.51%	-18.67%
รายได้รวม	%	5.00%	8.76%	13.51%
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน [6/]	%	9.67%	7.41%	8.64%
ข้อมูลต่อหุ้นและอื่นๆ				
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น	บาท	3.95	3.06	2.87
ราคาหุ้น ณ สิ้นงวด	บาท	7.15	6.70	11.10
จำนวนหุ้นสามัญ ณ สิ้นงวด	ล้านหุ้น	33,368	24,608	24,608
มูลค่าตลาดของหุ้น	ล้านบาท	238,583	164,873	273,148

หมายเหตุ :

[1/] รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น ยกเว้น รายได้ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (IC) และรายได้ค่าเช่าโครงข่าย

[2/] อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ ในปีก่อนหน้า มีการปรับปรุงเพื่อให้สะท้อน cash cycle ของกลุ่มทรู ที่ไม่รวมกำไรจากการการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF

[3/] หนี้สินประกอบด้วยเงินกู้ยืมระยะสั้นและระยะยาว ไม่รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน

[4/] อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย คำนวณจาก EBITDA สำหรับงวด/ (ดอกเบี้ยจ่าย+ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น) สำหรับงวด
หากคำนวณอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย ด้วยงบกระแสเงินสด (กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน + ดอกเบี้ยจ่าย + รายจ่ายภาษีเงินได้)/ ดอกเบี้ยจ่าย
จะได้อัตราส่วนนี้เป็น 3.80 เท่า ในปี 2559 เป็น 4.20 เท่า ในปี 2558 และเป็น 0.73 เท่า ในปี 2557

[5/] อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น = กำไรส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่/ ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ (เฉลี่ย)

[6/] รวมต้นทุนการให้บริการ ต้นทุนขาย และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

ภาพรวม

ทรูมูฟ เอช ก้าวขึ้นเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่อันดับ 2 ของประเทศตามสัดส่วนฐานลูกค้าในปี 2559 ซึ่งนับเป็นปีที่อุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทยและกลุ่มทรูเติบโตได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งมีการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุค 4G และดิจิทัล (Digitalization) อย่างรวดเร็ว ภายหลังการประมูลคลื่นความถี่ 1800 MHz และ 900 MHz ในปลายปี 2558 ทั้งนี้ ทรูมูฟ เอช มีรายได้จากการให้บริการที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.4 จากปีก่อนหน้า ซึ่งผลักดันให้รายได้จากการให้บริการของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ของทั้งอุตสาหกรรมเติบโตถึงร้อยละ 5.4 ในปี 2559 เมื่อเทียบกับอัตราการเติบโตเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี ของอุตสาหกรรมเพียงร้อยละ 3.8 ต่อปี แม้การแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรศัพท์เคลื่อนที่ยังคงอยู่ในระดับที่สูง ซึ่งผู้ให้บริการต่างมุ่งเน้นขยายโครงข่าย 4G ทั่วประเทศ ชูประสิทธิภาพด้านความเร็วของโครงข่าย พร้อมนำเสนอแคมเปญที่น่าดึงดูดใจด้วยการผสานแพ็กเกจคุ้มค่าร่วมกับดีไวซ์ รวมถึงส่วนลดราคาเครื่องโทรศัพท์ เพื่อจูงใจให้ลูกค้าโอนย้ายมาใช้บริการในระบบแบบรายเดือนและ 4G มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ทรูมูฟ เอช เดินหน้าเพิ่มประสิทธิภาพและขยายโครงข่ายอย่างต่อเนื่อง โดยโครงข่าย 4.5G/4G 3G และ 2G ของทรูมูฟ เอช ครอบคลุมร้อยละ 98 ของประชากรไทย และเข้าถึงพื้นที่ในระดับหมู่บ้านทั้ง 77 จังหวัดทั่วประเทศ ด้วยการผสานจุดเด่นของคลื่นย่านความถี่ต่ำและคลื่นย่านความถี่สูงได้อย่างลงตัว นอกจากนี้ ทรูมูฟ เอช ยังเป็นผู้นำในการให้บริการ 4.5G ด้วยการนำเทคโนโลยีการรวมคลื่น 3 คลื่น หรือ 3CA (Carrier Aggregation) มาผสานกับเทคโนโลยีสถานีฐานประเภท 4T4R (เทคโนโลยีฐานแบบ 4 Transmit 4 Receiver หรือ 4x4 MIMO) จำนวนกว่า 7,000 สถานี ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดในโลก รับรองโดยสถาบัน Global Mobile Suppliers Association อีกทั้งนำเสนอแคมเปญ 4G Plus มอบความเร็ว 4G เต็มสปีด แบบไม่จำกัดความเร็ว โดยแคมเปญดังกล่าวได้รับผลตอบรับอย่างสูงจากตลาด สิ่งเหล่านี้ ผลักดันให้รายได้ EBITDA และฐานลูกค้าของทรูมูฟ เอช เติบโตอย่างแข็งแกร่งและต่อเนื่องในปี 2559 ที่ผ่านมา

ธุรกิจบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ตของทรูออนไลน์ ยังสามารถรักษาความเป็นผู้นำ และมีผลประกอบการที่เติบโตแข็งแกร่งต่อเนื่อง ด้วยจำนวนลูกค้าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และรายได้จากบริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ตสำหรับลูกค้าทั่วไปที่ยังคงเติบโตดีในอัตราเลขสองหลัก ท่ามกลางการแข่งขันที่สูงขึ้นของอุตสาหกรรม ซึ่งผู้ให้บริการต่างชูประสิทธิภาพด้านความเร็วและยกระดับเทคโนโลยี รวมถึงการให้ส่วนลดในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เพื่อจูงใจลูกค้า ทั้งนี้ ทรูออนไลน์ขยายโครงข่ายบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบัน มีความครอบคลุมแล้วประมาณ 10 ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ นอกจากนี้ การนำเสนอคอนเทนต์คุณภาพสูงจากทั้งต่างประเทศและในประเทศที่ครบครันของทรูวิชั่นส์ ช่วยส่งเสริมกลยุทธ์คอนเวอร์เจนซ์ของกลุ่มทรูได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลักดันการเติบโตอย่างแข็งแกร่ง พร้อมสร้างความผูกพันของลูกค้าต่อสินค้าและบริการภายในกลุ่มทรูได้มากยิ่งขึ้น

กลุ่มทรู รายงานผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ จำนวน 2,814.3 ล้านบาท ในปี 2559 ซึ่งเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูงกว่าร้อยละ 20 จากปีก่อนหน้า โดยมีสาเหตุสำคัญ สรุปได้ดังนี้

รายได้จากการให้บริการโดยรวมของกลุ่มทรู เติบโตร้อยละ 17.7 จากปีก่อนหน้า เป็น 88.1 พันล้านบาท ในปี 2559 ส่วนใหญ่เป็นผลจากการเติบโตอย่างโดดเด่นของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทั้งในกลุ่มลูกค้าระบบเติมเงินและรายเดือน ในขณะที่ บริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต สำหรับลูกค้าทั่วไป ยังคงเติบโตอย่างแข็งแกร่งในอัตราเลขสองหลักที่ร้อยละ 13.6 จากปีก่อนหน้า ส่งผลให้ **EBITDA** ของกลุ่มเติบโตอย่างมีนัยสำคัญถึงร้อยละ 33.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าเป็น 25.1 พันล้านบาท ซึ่งไม่รวมกำไรจากการโอนเสาโทรคมนาคมใหม่เข้ากองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม ดิจิทัล (DIF) ในปี 2558 เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลุ่มทรู มี**ผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ** จำนวน 2,814.3 ล้านบาท ในปี 2559 อันเป็นผลจากค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเร่งขยายโครงข่ายและการให้บริการให้ครอบคลุมประชากรทั่วประเทศเพื่อขยายฐานลูกค้า 4G และไฟเบอร์ บรอดแบรนด์ ทั่วประเทศ รวมถึงการรับรู้ค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่และต้นทุนด้านคอนเทนต์ที่เพิ่มขึ้น

สำหรับปี 2560 กลุ่มทรู ตั้งเป้าหมายการเติบโตของรายได้จากการให้บริการโดยรวมในอัตราประมาณร้อยละ 16 ถึงร้อยละ 20 ซึ่งการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของรายได้ ร่วมกับการดำเนินการอย่างเข้มงวดในการควบคุมค่าใช้จ่ายในหลายจุดให้มีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้กลุ่มทรูมีผลกำไรได้ในปี 2560 ทั้งนี้ กลุ่มทรู คาดว่าจะใช้งบลงทุน (ที่เป็นเงินสด) รวมประมาณ 48 พันล้านบาท ซึ่งไม่รวมการชำระค่าใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่

กลุ่มทรู จะยังคงรักษาการเติบโตอย่างเข้มแข็ง พร้อมเดินหน้าต่อยอดความสำเร็จจากปีก่อนหน้า และเสริมความแข็งแกร่งให้กับการเป็นผู้นำคอนเวอร์เจนซ์แบบครบครันอย่างแท้จริง โดยมุ่งเน้นในการเพิ่มประสิทธิภาพของโครงข่ายและการให้บริการให้ดีมากยิ่งขึ้น การนำเสนอแพ็กเกจคอนเวอร์เจนซ์ที่คุ้มค่าและแตกต่าง การพัฒนาโซลูชั่นในรูปแบบดิจิทัลและนวัตกรรมที่ทันสมัย การต่อยอดความเป็นผู้นำและความเชี่ยวชาญในด้าน IoT (Internet of Things) พร้อมวิเคราะห์และปรับตัวเพื่อตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคและเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาการเหล่านี้ เมื่อรวมกับความมุ่งมั่นในการเพิ่ม productivity ทั่วทั้งองค์กร จะเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้กับกลุ่ม พร้อมสร้างความแข็งแกร่งให้กับผลประกอบการทางด้านการเงินอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้กลุ่มทรูเติบโตและสามารถสร้างผลกำไรได้อย่างยั่งยืน แม้การแข่งขันในอุตสาหกรรมอยู่ในระดับที่สูง

ตารางสรุปงบการเงินรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

(หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 3 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง Q-o-Q	% เปลี่ยนแปลง Y-o-Y	ปี 2559	ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง Y-o-Y
รายได้								
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	28,120	27,848	25,143	1.0	11.8	107,892	95,942	12.5
- รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	1,382	1,343	1,133	2.9	21.9	5,306	4,753	11.6
- รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	3,939	3,939	4,249	(0.0)	(7.3)	14,527	16,386	(11.3)
- รายได้จากการให้บริการ	22,800	22,566	19,761	1.0	15.4	88,058	74,803	17.7
รายได้จากการขาย	6,039	2,946	7,408	105.0	(18.5)	16,827	22,839	(26.3)
รวมรายได้	**34,159**	**30,794**	**32,551**	**10.9**	**4.9**	**124,719**	**118,781**	**5.0**
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน								
ต้นทุนการให้บริการรวม	19,588	21,403	19,523	(8.5)	0.3	78,276	71,046	10.2
ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)	273	1,093	934	(75.0)	(70.8)	3,422	2,727	25.5
ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่าย	1,454	1,428	1,284	1.8	13.2	5,802	5,511	5.3
ต้นทุนการให้บริการ ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	13,725	13,237	13,633	3.7	0.7	51,443	49,881	3.1
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	4,136	5,645	3,672	(26.7)	12.6	17,609	12,927	36.2
ต้นทุนขาย	5,870	3,311	6,708	77.3	(12.5)	17,323	19,531	(11.3)
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	8,548	7,518	5,187	13.7	64.8	29,611	23,596	25.5
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	2,367	2,232	1,238	6.1	91.3	7,954	4,574	73.9
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่เป็นเงินสด	6,180	5,286	3,949	16.9	56.5	21,657	19,021	13.9
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	**34,006**	**32,231**	**31,418**	**5.5**	**8.2**	**125,211**	**114,173**	**9.7**
EBITDA	**6,657**	**6,439**	**6,042**	**3.4**	**10.2**	**25,071**	**22,109**	**13.4**
EBITDA (ไม่รวมกำไรจากการโอนเสา 6,000 ต้น ให้ DIF)	**6,657**	**6,439**	**5,246**	**3.4**	**26.9**	**25,071**	**18,811**	**33.3**
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(6,503)	(7,876)	(4,910)	(17.4)	32.5	(25,563)	(17,502)	46.1
กำไรจากการดำเนินงาน	**154**	**(1,437)**	**1,133**	**NM**	**(86.4)**	**(492)**	**4,608**	**NM**
ดอกเบี้ยรับ	145	199	54	(26.9)	167.4	442	142	210.5
ดอกเบี้ยจ่าย	(1,287)	(1,115)	(912)	15.3	41.1	(4,672)	(2,897)	61.2
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	774	(330)	(53)	NM	NM	(107)	(143)	(25.1)
ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่เกี่ยวกับใบอนุญาต	(622)	(537)	(76)	15.8	NM	(1,422)	(194)	NM
ภาษีเงินได้	(390)	94	(224)	NM	73.7	(490)	(251)	94.8
ภาษีเงินได้ในปีปัจจุบัน	124	(17)	(212)	NM	NM	(260)	(474)	(45.2)
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(514)	111	(12)	NM	NM	(230)	222	NM
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	479	432	374	11.0	28.2	4,609	1,414	225.9
(กำไร) ขาดทุนของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	11	(26)	35	NM	(69.1)	(7)	11	NM
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานปกติและผลการลงทุนในบริษัทร่วม	**(735)**	**(2,721)**	**330**	**73.0**	**NM**	**(2,138)**	**2,690**	**NM**
รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติ	**(923)**	**(33)**	**68**	**NM**	**NM**	**(676)**	**1,721**	**NM**
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	354	(285)	(110)	NM	NM	(156)	498	NM
กำไรที่รับรู้จากการขายสิทธิ์รายได้ที่เกี่ยวกับเสา 338 ต้น ให้แก่ DIF	-	-	-	-	-	-	361	(100.0)
(ค่าใช้จ่าย) รายได้อื่น	(1,276)	253	178	NM	NM	(520)	863	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	**(1,658)**	**(2,754)**	**398**	**39.8**	**NM**	**(2,814)**	**4,412**	**NM**
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	(11)	26	(35)	NM	69.1	7	(11)	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับปี	**(1,669)**	**(2,728)**	**363**	**38.8**	**NM**	**(2,807)**	**4,400**	**NM**

หมายเหตุ: รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติ ในปี 2559 ส่วนหนึ่งประกอบด้วย ผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจำนวน 156 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับสัญญา HSPA ระหว่างกลุ่มทรูและ CAT จำนวน 306 ล้านบาท (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 38.3)

รายงานของผู้สอบบัญชีมีข้อสังเกตเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเกี่ยวกับคดีฟ้องร้องที่ยังไม่ทราบผล และสัญญาสำคัญทางธุรกิจที่อยู่ระหว่างการสรุปในรายละเอียด (รายละเอียดเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 38.3 ข้อ 39 และข้อ 40.2) ซึ่งผลสุดท้ายของคดีและข้อสรุปของสัญญายังไม่สามารถระบุได้ อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่างบการเงินหรือการดำเนินงานของกลุ่มจะไม่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากปัจจัยดังกล่าว

ผลการดำเนินงานโดยรวม

- **รายได้จากการให้บริการโดยรวม**ของกลุ่มทรู เติบโตสูงสุดในรอบ 10 ปี ในอัตราร้อยละ 17.7 จากปีก่อนหน้า เป็น 88.1 พันล้านบาท ตามเป้าหมาย ในปี 2559 ส่วนใหญ่เป็นผลจากการเติบโตอย่างโดดเด่นของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งมีรายได้จากการให้บริการเติบโตเหนือผู้ให้บริการรายใหญ่รายอื่นอย่างมีนัยสำคัญตลอดทั้งปี โดยรายได้จากบริการนอนวอยซ์ที่เพิ่มสูงขึ้นแข็งแกร่ง และการขยายตัวของฐานลูกค้าทั้งในกลุ่มลูกค้าระบบเติมเงินและรายเดือน ยังคงเป็นปัจจัยหลักสำหรับการเติบโตรายได้ของกลุ่ม

- **รายได้จากการขาย** เป็น 16.8 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 26.3 จากปีก่อนหน้า ซึ่งมีฐานรายได้ที่สูงจากการโอนเสาโทรคมนาคมเข้ากองทุน DIF ทั้งนี้ หากไม่รวมกำไรจากการโอนเสาโทรคมนาคมดังกล่าว รายได้จากการขายลดลงร้อยละ 1.0 จากปีก่อนหน้า อันเป็นผลจากการที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ 4G และ 3G ในราคาที่เข้าถึงได้ออกสู่ตลาดมากขึ้น รวมถึงการนำเสนอแคมเปญค่าบริการร่วมกับดีไวซ์ที่คุ้มค่าและหลากหลาย

- **ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)** เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.5 จากปีก่อนหน้า เป็น 3.4 พันล้านบาท ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของรายได้จากการให้บริการของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในขณะที่ส่วนแบ่งรายได้ของบริการโทรศัพท์พื้นฐานมีจำนวนลดลง

- **ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลัก** (ประกอบด้วยต้นทุนการให้บริการอื่นๆ และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารอื่นๆ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1 จากปีก่อนหน้า เป็น 73.1 พันล้านบาท จากค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเร่งขยายโครงข่าย โดยเฉพาะ 4G และไฟเบอร์ รวมถึงค่าใช้จ่ายด้านคอนเทนต์และบุคคลากรที่เพิ่มขึ้น

- **EBITDA** เติบโตร้อยละ 33.3 จากปีก่อนหน้า เป็น 25.1 พันล้านบาท (ไม่รวมกำไรจากการส่งมอบเสาโทรคมนาคมให้กองทุน DIF ในปี 2558 เพื่อการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม) เป็นผลจากการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญของรายได้ ตามการขยายตัวของฐานลูกค้า

- การรับรู้ค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 900 MHz และ 1800 MHz รวมถึงการขยายโครงข่ายและการให้บริการอย่างต่อเนื่องของกลุ่มทรู ส่งผลให้ **ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย** เพิ่มขึ้นเป็น 25.6 พันล้านบาท

- **ดอกเบี้ยจ่าย (สุทธิ)** เพิ่มขึ้นร้อยละ 61.2 จากปีก่อนหน้า เป็น 4.7 พันล้านบาท เป็นผลจากการกู้ยืมเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจและชำระค่าใบอนุญาต

- **ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้** เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็น 490 ล้านบาท ในปี 2559 ส่วนใหญ่จากการตั้งสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจากขาดทุนทางภาษีน้อยลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

- ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเร่งขยายโครงข่ายและการให้บริการให้ครอบคลุมประชากรทั่วประเทศ ค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ ค่าใช้จ่ายด้านคอนเทนต์และดอกเบี้ย ส่งผลให้ กลุ่มทรู รายงาน**ผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ** จำนวน 2.8 พันล้านบาท ในปี 2559

ตารางสรุปงบการเงิน แยกตามประเภทธุรกิจ – เทียบปี 2559 กับปี 2558

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	ทรูมูฟ เอช			ทรูออนไลน์			ทรูวิชั่นส์			รายการระหว่างกัน		งบการเงินรวม		
	ปี 2559	ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง	ปี 2559	ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง	ปี 2559	ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง	ปี 2559	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง
รายได้														
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	77,253	65,825	17.4	28,038	27,166	3.2	12,197	11,981	1.8	(9,596)	(9,030)	107,892	95,942	12.5
- รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย	5,311	4,755	11.7	-	-	-	-	-	-	(5)	(2)	5,306	4,753	11.6
- รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	14,086	16,018	(12.1)	442	368	20.0	-	-	-	-	-	14,527	16,386	(11.3)
- รายได้จากการให้บริการ	57,856	45,052	28.4	27,596	26,798	3.0	12,197	11,981	1.8	(9,591)	(9,028)	88,058	74,803	17.7
รายได้จากการขายสินค้า	16,623	16,846	(1.3)	262	6,038	(95.7)	209	213	(1.9)	(267)	(259)	16,827	22,839	(26.3)
รวมรายได้	**93,876**	**82,671**	**13.6**	**28,300**	**33,205**	**(14.8)**	**12,406**	**12,194**	**1.7**	**(9,863)**	**(9,289)**	**124,719**	**118,781**	**5.0**
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน														
ต้นทุนการให้บริการรวม	53,285	46,632	14.3	18,459	17,876	3.3	11,695	11,374	2.8	(5,163)	(4,835)	78,276	71,046	10.2
ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)	1,790	422	324.4	1,797	1,900	(5.4)	(164)	406	NM	-	-	3,422	2,727	25.5
ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่าย	5,807	5,517	5.3	-	-	-	-	-	-	(5)	(6)	5,802	5,511	5.3
ต้นทุนการให้บริการ ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	36,480	35,587	2.5	10,523	10,165	3.5	9,362	8,811	6.3	(4,922)	(4,681)	51,443	49,881	3.1
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	9,208	5,107	80.3	6,139	5,811	5.6	2,498	2,157	15.8	(236)	(148)	17,609	12,927	36.2
ต้นทุนขาย	17,225	16,829	2.4	228	2,810	(91.9)	199	198	0.5	(329)	(306)	17,323	19,531	(11.3)
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	24,611	18,501	33.0	7,315	6,999	4.5	1,802	1,953	(7.8)	(4,117)	(3,857)	29,611	23,596	25.5
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	7,577	4,308	75.9	297	192	54.9	111	76	46.8	(32)	-	7,954	4,574	73.9
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่เป็นเงินสด	17,034	14,193	20.0	7,018	6,807	3.1	1,691	1,877	(9.9)	(4,085)	(3,856)	21,657	19,021	13.9
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	**95,122**	**81,962**	**16.1**	**26,002**	**27,685**	**(6.1)**	**13,696**	**13,525**	**1.3**	**(9,609)**	**(8,998)**	**125,211**	**114,173**	**9.7**
EBITDA	**15,540**	**10,123**	**53.5**	**8,735**	**11,523**	**(24.2)**	**1,319**	**902**	**46.2**	**(522)**	**(439)**	**25,071**	**22,109**	**13.4**
EBITDA (ไม่รวมกำไรจากการโอนเสา 6,000 ต้น ให้ DIF)	**-**	**-**	**-**	**8,735**	**8,225**	**6.2**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**25,071**	**18,811**	**33.3**
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(16,785)	(9,414)	78.3	(6,437)	(6,003)	7.2	(2,609)	(2,233)	16.8	268	149	(25,563)	(17,502)	46.1
กำไรจากการดำเนินงาน	**(1,245)**	**709**	**NM**	**2,298**	**5,520**	**(58.4)**	**(1,290)**	**(1,331)**	**3.1**	**(254)**	**(290)**	**(492)**	**4,608**	**NM**
ดอกเบี้ยรับ	310	53	483.0	518	708	(26.9)	11	6	82.7	(397)	(625)	442	142	210.5
ดอกเบี้ยจ่าย	(2,363)	(976)	142.1	(2,465)	(2,262)	9.0	(240)	(283)	(15.4)	397	625	(4,672)	(2,897)	61.2
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	(35)	(82)	(57.5)	(72)	(61)	18.0	-	-	-	-	-	(107)	(143)	(25.1)
ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่เกี่ยวกับใบอนุญาต	(1,361)	(118)	NM	-	-	-	(62)	(77)	(19.3)	-	-	(1,422)	(194)	NM
(ค่าใช้จ่าย)รายได้ภาษีเงินได้	65	(11)	NM	(802)	(294)	172.6	247	54	359.6	-	-	(490)	(251)	94.8
ภาษีเงินได้ในปีปัจจุบัน	(99)	(341)	(71.1)	(153)	(83)	82.8	(8)	(49)	(83.2)	-	-	(260)	(474)	(45.2)
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	164	330	(50.3)	(649)	(211)	(208.2)	255	102	149.0	-	-	(230)	222	NM
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)ในบริษัทร่วม	-	-	-	4,664	1,442	223.5	(55)	(28)	(99.7)	-	-	4,609	1,414	225.9
(กำไร) ขาดทุนของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	(88)	35	NM	(10)	(17)	43.4	24	10	131.4	67	(16)	(7)	11	NM
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานปกติและส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)ในบริษัทร่วม (NIOGO)	**(4,716)**	**(389)**	**NM**	**4,131**	**5,034**	**(17.9)**	**(1,365)**	**(1,648)**	**17.2**	**(188)**	**(307)**	**(2,138)**	**2,690**	**NM**
รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติ	**(250)**	**1,506**	**NM**	**(437)**	**220**	**NM**	**14**	**9**	**64.8**	**(3)**	**(14)**	**(676)**	**1,721**	**NM**
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(56)	437	NM	(132)	(5)	NM	33	66	(50.5)	-	-	(156)	498	NM
กำไรที่รับรู้จากการขายสิทธิ์รายได้ที่เกี่ยวกับเสา 338 ต้น ให้แก่ DIF	-	-	-	-	361	(100.0)	-	-	-	-	-	-	361	(100.0)
(ค่าใช้จ่าย) รายได้อื่น	(194)	1,069	NM	(305)	(135)	125.8	(19)	(58)	67.6	(3)	(14)	(520)	863	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	**(4,966)**	**1,117**	**NM**	**3,694**	**5,255**	**(29.7)**	**(1,351)**	**(1,640)**	**17.6**	**(191)**	**(321)**	**(2,814)**	**4,412**	**NM**
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	88	(35)	NM	10	17	(43.4)	(24)	(10)	(131.4)	(67)	16	7	(11)	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับปี	**(4,878)**	**1,082**	**NM**	**3,704**	**5,272**	**(29.8)**	**(1,375)**	**(1,650)**	**16.7**	**(258)**	**(304)**	**(2,807)**	**4,400**	**NM**

ตารางสรุปงบการเงิน แยกตามประเภทธุรกิจ – เทียบไตรมาส 4 ปี 2559 กับไตรมาส 4 ปี 2558

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	ทรูมูฟ เอช			ทรูออนไลน์			ทรูวิชั่นส์			รายการระหว่างกัน		งบการเงินรวม		
	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2558	% เปลี่ยนแปลง
รายได้														
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	20,776	17,516	18.6	6,925	6,789	2.0	3,002	2,762	8.7	(2,583)	(1,924)	28,120	25,143	11.8
- รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย	1,383	1,134	21.9	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	1,382	1,133	21.9
- รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	3,829	4,138	(7.5)	110	110	0.1	-	-	-	-	-	3,939	4,249	(7.3)
- รายได้จากการให้บริการ	15,565	12,244	27.1	6,815	6,679	2.0	3,002	2,762	8.7	(2,582)	(1,923)	22,800	19,761	15.4
รายได้จากการขายสินค้า	6,000	6,188	(3.0)	38	1,231	(96.9)	2	9	(81.9)	-	(19)	6,039	7,408	(18.5)
รวมรายได้	**26,777**	**23,704**	**13.0**	**6,963**	**8,020**	**(13.2)**	**3,003**	**2,770**	**8.4**	**(2,584)**	**(1,943)**	**34,159**	**32,551**	**4.9**
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน														
ต้นทุนการให้บริการรวม	14,069	12,149	15.8	4,471	5,363	(16.6)	2,556	3,032	(15.7)	(1,508)	(1,020)	19,588	19,523	0.3
ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)	398	371	7.3	352	476	(26.1)	(477)	88	NM	-	-	273	934	(70.8)
ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่าย	1,455	1,286	13.2	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	1,454	1,284	13.2
ต้นทุนการให้บริการ ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	10,003	9,004	11.1	2,788	3,242	(14.0)	2,371	2,362	0.4	(1,437)	(975)	13,725	13,633	0.7
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	2,213	1,489	48.6	1,331	1,645	(19.1)	662	582	13.8	(70)	(44)	4,136	3,672	12.6
ต้นทุนขาย	5,859	6,258	(6.4)	33	446	(92.7)	1	8	(85.5)	(24)	(5)	5,870	6,708	(12.5)
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	7,061	4,270	65.3	2,024	1,276	58.7	500	492	1.6	(1,036)	(851)	8,548	5,187	64.8
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	2,250	1,254	79.5	94	(35)	NM	43	19	125.2	(20)	-	2,367	1,238	91.3
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่เป็นเงินสด	4,810	3,017	59.5	1,930	1,311	47.3	456	473	(3.5)	(1,016)	(851)	6,180	3,949	56.5
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	**26,989**	**22,678**	**19.0**	**6,528**	**7,084**	**(7.9)**	**3,057**	**3,532**	**(13.4)**	**(2,568)**	**(1,876)**	**34,006**	**31,418**	**8.2**
EBITDA	**4,251**	**3,769**	**12.8**	**1,860**	**2,546**	**(26.9)**	**652**	**(161)**	**NM**	**(106)**	**(112)**	**6,657**	**6,042**	**10.2**
EBITDA (ไม่รวมกำไรจากการโอนเสา 6,000 ต้น ให้ DIF)	**-**	**-**	**-**	**1,860**	**1,749**	**6.4**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**6,657**	**5,246**	**26.9**
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(4,463)	(2,743)	62.7	(1,425)	(1,610)	(11.5)	(706)	(601)	17.4	90	44	(6,503)	(4,910)	32.5
กำไรจากการดำเนินงาน	**(212)**	**1,026**	**NM**	**436**	**936**	**(53.5)**	**(54)**	**(762)**	**92.9**	**(15)**	**(68)**	**154**	**1,133**	**(86.4)**
ดอกเบี้ยรับ	103	20	417.3	50	172	(71.1)	4	2	116.0	(12)	(139)	145	54	167.4
ดอกเบี้ยจ่าย	(681)	(385)	76.9	(563)	(584)	(3.7)	(55)	(82)	(32.9)	12	139	(1,287)	(912)	41.1
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	800	(38)	NM	(26)	(16)	69.1	-	-	-	-	-	774	(53)	NM
ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่เกี่ยวกับใบอนุญาต	(608)	(58)	NM	-	-	-	(14)	(18)	(23.4)	-	-	(622)	(76)	NM
(ค่าใช้จ่าย)รายได้ภาษีเงินได้	(24)	(375)	(93.7)	(366)	162	NM	(1)	(12)	(95.4)	-	-	(390)	(224)	73.7
ภาษีเงินได้ในปีปัจจุบัน	(73)	(233)	(68.8)	35	(19)	NM	161	39	314.6	-	-	124	(212)	NM
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	49	(142)	NM	(401)	181	NM	(162)	(51)	(217.2)	-	-	(514)	(12)	NM
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)ในบริษัทร่วม	-	-	-	489	379	29.0	(10)	(6)	(83.9)	-	-	479	374	28.2
(กำไร) ขาดทุนของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	(33)	12	NM	(2)	(4)	38.8	22	33	(33.7)	25	(7)	11	35	(69.1)
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานปกติและส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)ในบริษัทร่วม (NIOGO)	**(655)**	**203**	**NM**	**17**	**1,045**	**(98.3)**	**(107)**	**(844)**	**87.3**	**9**	**(74)**	**(735)**	**330**	**NM**
รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติ	**(701)**	**219**	**NM**	**(307)**	**(92)**	**(234.0)**	**87**	**(57)**	**NM**	**(1)**	**(2)**	**(923)**	**68**	**NM**
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	389	(109)	NM	(129)	44	NM	93	(45)	NM	-	-	354	(110)	NM
(ค่าใช้จ่าย) รายได้อื่น	(1,091)	328	NM	(178)	(136)	(31.1)	(7)	(12)	45.0	(1)	(2)	(1,276)	178	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	**(1,356)**	**422**	**NM**	**(290)**	**953**	**NM**	**(21)**	**(902)**	**97.7**	**8**	**(76)**	**(1,658)**	**398**	**NM**
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	33	(12)	NM	2	4	(38.8)	(22)	(33)	33.7	(25)	7	(11)	(35)	69.1
กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับปี	**(1,322)**	**410**	**NM**	**(287)**	**957**	**NM**	**(43)**	**(934)**	**95.4**	**(16)**	**(69)**	**(1,669)**	**363**	**NM**

ตารางสรุปงบการเงิน แยกตามประเภทธุรกิจ – เทียบไตรมาส 4 ปี 2559 กับไตรมาส 3 ปี 2559

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	ทรูมูฟ เอช			ทรูออนไลน์			ทรูวิชั่นส์			รายการระหว่างกัน		งบการเงินรวม		
	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 3 ปี 2559	% เปลี่ยนแปลง	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 3 ปี 2559	% เปลี่ยนแปลง	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 3 ปี 2559	% เปลี่ยนแปลง	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 3 ปี 2559	ไตรมาส 4 ปี 2559	ไตรมาส 3 ปี 2559	% เปลี่ยนแปลง
รายได้														
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	20,776	20,039	3.7	6,925	6,805	1.8	3,002	3,179	(5.6)	(2,583)	(2,175)	28,120	27,848	1.0
- รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย	1,383	1,344	2.9	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	1,382	1,343	2.9
- รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	3,829	3,829	(0.0)	110	110	0.0	-	-	-	-	-	3,939	3,939	(0.0)
- รายได้จากการให้บริการ	15,565	14,866	4.7	6,815	6,694	1.8	3,002	3,179	(5.6)	(2,582)	(2,173)	22,800	22,566	1.0
รายได้จากการขายสินค้า	6,000	2,928	104.9	38	61	(38.3)	2	126	(98.7)	-	(169)	6,039	2,946	105.0
รวมรายได้	**26,777**	**22,967**	**16.6**	**6,963**	**6,866**	**1.4**	**3,003**	**3,304**	**(9.1)**	**(2,584)**	**(2,343)**	**34,159**	**30,794**	**10.9**
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน														
ต้นทุนการให้บริการรวม	14,069	14,430	(2.5)	4,471	4,766	(6.2)	2,556	3,159	(19.1)	(1,508)	(952)	19,588	21,403	(8.5)
ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)	398	505	(21.1)	352	478	(26.4)	(477)	110	NM	-	-	273	1,093	(75.0)
ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่าย	1,455	1,429	1.8	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)	1,454	1,428	1.8
ต้นทุนการให้บริการ ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	10,003	9,116	9.7	2,788	2,599	7.3	2,371	2,415	(1.8)	(1,437)	(893)	13,725	13,237	3.7
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	2,213	3,380	(34.5)	1,331	1,689	(21.2)	662	634	4.5	(70)	(58)	4,136	5,645	(26.7)
ต้นทุนขาย	5,859	3,355	74.7	33	49	(33.2)	1	119	(99.0)	(24)	(212)	5,870	3,311	77.3
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	7,061	6,282	12.4	2,024	1,816	11.5	500	485	3.0	(1,036)	(1,065)	8,548	7,518	13.7
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	2,250	2,134	5.5	94	78	19.4	43	31	38.2	(20)	(12)	2,367	2,232	6.1
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่เป็นเงินสด	4,810	4,149	15.9	1,930	1,737	11.1	456	454	0.6	(1,016)	(1,053)	6,180	5,286	16.9
รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	**26,989**	**24,067**	**12.1**	**6,528**	**6,631**	**(1.6)**	**3,057**	**3,762**	**(18.7)**	**(2,568)**	**(2,229)**	**34,006**	**32,231**	**5.5**
EBITDA	**4,251**	**4,414**	**(3.7)**	**1,860**	**2,003**	**(7.1)**	**652**	**207**	**214.6**	**(106)**	**(184)**	**6,657**	**6,439**	**3.4**
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(4,463)	(5,514)	(19.1)	(1,425)	(1,767)	(19.4)	(706)	(665)	6.1	90	69	(6,503)	(7,876)	(17.4)
กำไรจากการดำเนินงาน	**(212)**	**(1,100)**	**80.7**	**436**	**235**	**85.1**	**(54)**	**(458)**	**88.2**	**(15)**	**(115)**	**154**	**(1,437)**	**NM**
ดอกเบี้ยรับ	103	152	(32.0)	50	55	(9.2)	4	3	34.5	(12)	(11)	145	199	(26.9)
ดอกเบี้ยจ่าย	(681)	(460)	47.9	(563)	(611)	(7.8)	(55)	(56)	(1.4)	12	11	(1,287)	(1,115)	15.3
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	800	(315)	NM	(26)	(15)	70.4	-	-	-	-	-	774	(330)	NM
ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่เกี่ยวกับใบอนุญาต	(608)	(524)	16.2	-	-	-	(14)	(14)	0.5	-	-	(622)	(537)	15.8
(ค่าใช้จ่าย)รายได้ภาษีเงินได้	(24)	97	NM	(366)	(96)	280.2	(1)	93	NM	-	-	(390)	94	NM
ภาษีเงินได้ในปีปัจจุบัน	(73)	74	NM	35	(22)	NM	161	(69)	NM	-	-	124	(17)	NM
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	49	23	112.4	(401)	(74)	(438.6)	(162)	162	NM	-	-	(514)	111	NM
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)ในบริษัทร่วม	-	-	-	489	445	9.9	(10)	(14)	25.2	-	-	479	432	11.0
(กำไร) ขาดทุนของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	(33)	(19)	(73.6)	(2)	(17)	86.0	22	(4)	NM	25	15	11	(26)	NM
กำไร(ขาดทุน)จากการดำเนินงานปกติและส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)ในบริษัทร่วม (NIOGO)	**(655)**	**(2,168)**	**69.8**	**17**	**(4)**	**NM**	**(107)**	**(449)**	**76.1**	**9**	**(99)**	**(735)**	**(2,721)**	**73.0**
รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติ	**(701)**	**(13)**	**NM**	**(307)**	**24**	**NM**	**87**	**(43)**	**NM**	**(1)**	**(1)**	**(923)**	**(33)**	**NM**
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	389	(303)	NM	(129)	57	NM	93	(40)	NM	-	-	354	(285)	NM
(ค่าใช้จ่าย) รายได้อื่น	(1,091)	290	NM	(178)	(33)	(435.0)	(7)	(3)	(108.6)	(1)	(1)	(1,276)	253	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	**(1,356)**	**(2,181)**	**37.8**	**(290)**	**20**	**NM**	**(21)**	**(492)**	**95.7**	**8**	**(101)**	**(1,658)**	**(2,754)**	**39.8**
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจการควบคุม	33	19	73.6	2	17	(86.0)	(22)	4	NM	(25)	(15)	(11)	26	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับปี	**(1,322)**	**(2,161)**	**38.8**	**(287)**	**37**	**NM**	**(43)**	**(488)**	**91.2**	**(16)**	**(116)**	**(1,669)**	**(2,728)**	**38.8**

โครงสร้างรายได้รวม แยกตามประเภทธุรกิจ– เทียบปี 2559 กับปี 2558

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	รายได้รวม (ก่อนตัดรายการระหว่างกันระหว่างกลุ่มธุรกิจ)				
	ปี 2559		ปี 2558		
	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	% เปลี่ยนแปลง
ทรูวิชั่นส์	**12,406**		**12,194**		**1.7**
รายได้จากการให้บริการ	12,197		11,981		1.8
รายได้จากการขายสินค้า	209		213		(1.9)
รายการระหว่างกัน	(2,708)		(2,700)		0.3
ทรูวิชั่นส์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	9,698	7.8%	9,494	8.0%	2.1
ทรูมูฟ เอช	**93,876**		**82,671**		**13.6**
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	57,856		45,052		28.4
รายได้ค่าเช่าโครงข่ายและค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	19,397		20,773		(6.6)
รายได้จากการขายสินค้า	16,623		16,846		(1.3)
รายการระหว่างกัน	(1,891)		(1,118)		69.2
ทรูมูฟ เอช หลังตัดรายการระหว่างกัน	91,986	73.8%	81,553	68.7%	12.8
ทรูออนไลน์	**28,300**		**33,205**		**(14.8)**
รายได้จากการให้บริการ	27,596		26,798		3.0
- บริการเสียงพื้นฐาน	4,696		5,191		(9.5)
- บรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต สื่อสารข้อมูลธุรกิจ และ อื่นๆ	21,068		19,614		7.4
- บริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ	19,225		17,862		7.6
- บริการอินเทอร์เน็ตอื่นๆ	1,843		1,752		5.2
- รายได้อื่น ๆ *	1,833		1,993		(8.0)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย (FOC)	442		368		20.0
รายได้จากการขายสินค้า	262		6,038		(95.7)
รายการระหว่างกัน	(5,264)		(5,471)		(3.8)
ทรูออนไลน์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	23,036	18.5%	27,734	23.3%	(16.9)
รายได้รวม	**134,582**		**128,069**		**5.1**
รวมรายการระหว่างกัน	(9,863)		(9,289)		6.2
รายได้รวม - สุทธิ	**124,719**	**100.0%**	**118,781**	**100.0%**	**5.0**

* รายได้อื่น ๆ อาทิ รายได้จากแพ็กเกจที่รวมสินค้าและบริการของกลุ่มทรูภายใต้ทรูไลฟ์พลัส

โครงสร้างรายได้รวม แยกตามประเภทธุรกิจ– เทียบไตรมาส 4 ปี 2559 กับไตรมาส 4 ปี 2558

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	รายได้รวม (ก่อนตัดรายการระหว่างกันระหว่างกลุ่มธุรกิจ)				
	ไตรมาส 4 ปี 2559		ไตรมาส 4 ปี 2558		% เปลี่ยนแปลง
	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	
ทรูวิชั่นส์	**3,003**		**2,770**		**8.4**
รายได้จากการให้บริการ	3,002		2,762		8.7
รายได้จากการขายสินค้า	2		9		(81.9)
รายการระหว่างกัน	(602)		(409)		47.2
ทรูวิชั่นส์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	2,401	7.0%	2,362	7.3%	1.7
ทรูมูฟ เอช	**26,777**		**23,704**		**13.0**
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	15,565		12,244		27.1
รายได้ค่าเช่าโครงข่ายและค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	5,211		5,272		(1.2)
รายได้จากการขายสินค้า	6,000		6,188		(3.0)
รายการระหว่างกัน	(786)		(311)		152.7
ทรูมูฟ เอช หลังตัดรายการระหว่างกัน	25,991	76.1%	23,393	71.9%	11.1
ทรูออนไลน์	**6,963**		**8,020**		**(13.2)**
รายได้จากการให้บริการ	6,815		6,679		2.0
- บริการเสียงพื้นฐาน	1,064		1,278		(16.8)
- บรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต สื่อสารข้อมูลธุรกิจ และ อื่นๆ	5,290		4,876		8.5
- บริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ	4,811		4,413		9.0
- บริการอินเทอร์เน็ตอื่นๆ	479		464		3.3
- รายได้อื่น ๆ *	461		524		(12.0)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย (FOC)	110		110		0.1
รายได้จากการขายสินค้า	38		1,231		(96.9)
รายการระหว่างกัน	(1,196)		(1,224)		(2.3)
ทรูออนไลน์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	5,767	16.9%	6,796	20.9%	(15.1)
รายได้รวม	**36,743**		**34,494**		**6.5**
รวมรายการระหว่างกัน	(2,584)		(1,943)		32.9
รายได้รวม - สุทธิ	**34,159**	**100.0%**	**32,551**	**100.0%**	**4.9**

* รายได้อื่น ๆ อาทิ รายได้จากแพ็กเกจที่รวมสินค้าและบริการของกลุ่มทรูภายใต้ทรูไลฟ์พลัส

โครงสร้างรายได้รวม แยกตามประเภทธุรกิจ– เทียบไตรมาส 4 ปี 2559 กับไตรมาส 3 ปี 2559

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	รายได้รวม (ก่อนตัดรายการระหว่างกันระหว่างกลุ่มธุรกิจ)				
	ไตรมาส 4 ปี 2559		ไตรมาส 3 ปี 2559		
	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	% เปลี่ยนแปลง
ทรูวิชั่นส์	**3,003**		**3,304**		**(9.1)**
รายได้จากการให้บริการ	3,002		3,179		(5.6)
รายได้จากการขายสินค้า	2		126		(98.7)
รายการระหว่างกัน	(602)		(792)		(24.0)
ทรูวิชั่นส์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	2,401	7.0%	2,513	8.2%	(4.4)
ทรูมูฟ เอช	**26,777**		**22,967**		**16.6**
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	15,565		14,866		4.7
รายได้ค่าเช่าโครงข่ายและค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	5,211		5,173		0.7
รายได้จากการขายสินค้า	6,000		2,928		104.9
รายการระหว่างกัน	(786)		(467)		68.2
ทรูมูฟ เอช หลังตัดรายการระหว่างกัน	25,991	76.1%	22,500	73.1%	15.5
ทรูออนไลน์	**6,963**		**6,866**		**1.4**
รายได้จากการให้บริการ	6,815		6,694		1.8
- บริการเสียงพื้นฐาน	1,064		1,143		(6.9)
- บรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต สื่อสารข้อมูลธุรกิจ และ อื่นๆ	5,290		5,100		3.7
- บริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ	4,811		4,618		4.2
- บริการอินเทอร์เน็ตอื่นๆ	479		482		(0.6)
- รายได้อื่น ๆ *	461		451		2.1
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย (FOC)	110		110		0.0
รายได้จากการขายสินค้า	38		61		(38.3)
รายการระหว่างกัน	(1,196)		(1,084)		10.3
ทรูออนไลน์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	5,767	16.9%	5,782	18.8%	(0.3)
รายได้รวม	**36,743**		**33,138**		**10.9**
รวมรายการระหว่างกัน	(2,584)		(2,343)		10.3
รายได้รวม - สุทธิ	**34,159**	**100.0%**	**30,794**	**100.0%**	**10.9**

* รายได้อื่น ๆ อาทิ รายได้จากแพ็กเกจที่รวมสินค้าและบริการของกลุ่มทรูภายใต้ทรูไลฟ์พลัส

ผลการดำเนินงานตามประเภทธุรกิจ

ทรูมูฟ เอช

- จุดแข็งของทรูมูฟ เอช ด้านเครือข่ายประสิทธิภาพสูงและความครอบคลุมทั่วประเทศ ผ่านการผสมผสานคลื่นย่านความถี่ต่ำและสูงได้อย่างลงตัว แคมเปญดีไวซ์ร่วมกับค่าบริการที่คุ้มค่าหลากหลาย และช่องทางในการขายที่มีอยู่ทั่วประเทศของกลุ่มทรูและพันธมิตร ยังคงเป็นปัจจัยหลักที่ผลักดันการเติบโตอย่างสูงของรายได้และฐานลูกค้าทั้งในระบบเติมเงินและรายเดือน ส่งผลให้ ทรูมูฟ เอช สามารถเพิ่มส่วนแบ่งตลาดรายได้และฐานลูกค้าได้อย่างต่อเนื่องในปี 2559

- ทรูมูฟ เอช มีจำนวนผู้ใช้บริการรายใหม่สุทธิ 5.4 ล้านราย ในปี 2559 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75 ของจำนวนผู้ใช้บริการรายใหม่สุทธิในอุตสาหกรรม ซึ่งขยายฐานลูกค้าทรูมูฟ เอช ให้เพิ่มขึ้นเป็น 24.53 ล้านราย ประกอบด้วยลูกค้าระบบรายเดือน จำนวน 6.06 ล้านราย และลูกค้าระบบเติมเงินจำนวน 18.47 ล้านราย โดยการเติบโตอย่างสูงของฐานลูกค้านี้ ทำให้ทรูมูฟ เอช ก้าวเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่อันดับ 2 ของประเทศ และมีส่วนแบ่งตลาดฐานลูกค้าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 27.2 เมื่อเทียบกับร้อยละ 23.1 ในปีก่อนหน้า ในขณะที่ รายได้เฉลี่ยต่อผู้ใช้บริการต่อเดือนเป็น 217 บาท ในปี 2559 ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 171 บาท ในปี 2558 และจาก 130 บาท ในปี 2557

- ฐานผู้ใช้บริการที่เติบโตแข็งแกร่ง ร่วมกับการใช้งานโมบาย อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ ทรูมูฟ เอช มี**รายได้จากการให้บริการ**ที่เติบโตอย่างมีนัยสำคัญในอัตราร้อยละ 28.4 เป็น 57.9 พันล้านบาท ในปี 2559 ในขณะที่รายได้จากการให้บริการของผู้ประกอบการใหญ่รายอื่นในอุตสาหกรรมรวมกันลดลงร้อยละ 0.2 จากปีก่อนหน้า ทั้งนี้ผลตอบรับที่ดีเยี่ยมต่อแคมเปญของทรูมูฟ เอช ที่เปิดตัวในไตรมาส 4 อาทิ แคมเปญ 4G+ Unlimited สำหรับ iPhone 7 และ iPhone 7 Plus รวมถึงแพ็กเกจที่คุ้มค่าและตอบสนองความต้องการใช้งานที่หลากหลายของลูกค้าได้ตรงจุด ผลักดันให้รายได้จากการให้บริการของทรูมูฟ เอช ในไตรมาส 4 ปี 2559 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.7 จากไตรมาสก่อนหน้า และร้อยละ 27.1 จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า ทำให้ส่วนแบ่งตลาดรายได้จากการให้บริการเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24.8 ในไตรมาส 4 ปี 2559 เมื่อเทียบกับร้อยละ 20.9 ในช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า และ ร้อยละ 24.2 ในไตรมาส 3 ปี 2559

- **รายได้จากบริการที่ไม่ใช่เสียง หรือ นอนวอยซ์** เติบโตอย่างสูงถึงร้อยละ 45.0 จากปีก่อนหน้า เป็น 34.0 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59 ของรายได้จากการให้บริการของทรูมูฟ เอช เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสัดส่วนร้อยละ 52 ในปีก่อนหน้า อันเป็นผลจากจุดแข็งด้านบริการ 4G ของทรูมูฟ เอช และความต้องการใช้งานโมบายอินเทอร์เน็ตของลูกค้าที่เพิ่มสูงขึ้น

- **รายได้จากบริการเสียง** เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.3 จากปีก่อนหน้า เป็น 20.8 พันล้านบาท จากความสำเร็จอย่างต่อเนื่องของทรูมูฟ เอช ที่สามารถเข้าถึงและเพิ่มผู้ใช้บริการระบบรายเดือนในกลุ่มตลาดวงกว้างได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงผลตอบรับที่ดีเยี่ยมต่อแคมเปญที่ผสานค่าบริการร่วมกับดีไวซ์สำหรับผู้ใช้บริการในระบบเติมเงิน ผ่านช่องทางการขายและจัดจำหน่ายที่แข็งแกร่งของกลุ่มทรู

- รายได้จากบริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศและบริการอื่นๆ ค่อนข้างคงที่จากปีก่อนหน้า (ลดลงร้อยละ 0.7) เป็น 3.1 พันล้านบาท โดยการเพิ่มขึ้นของปริมาณการใช้บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศบนเครือข่ายทรูมูฟ เอช ในประเทศไทย อันเป็นผลจากภาพรวมการท่องเที่ยวในประเทศที่ปรับตัวดีขึ้น ช่วยชดเชยผลกระทบจากการแข่งขันในตลาด

- **รายได้จากการขายสินค้า** ลดลงร้อยละ 1.3 จากปีก่อนหน้า เป็น 16.6 พันล้านบาท จากการที่ผู้ให้บริการต่างนำเสนอแคมเปญดีไวซ์หลากหลายและสมาร์ทดีไวซ์ในราคาที่เข้าถึงได้ออกสู่ตลาดมากขึ้น

- **ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่ายสุทธิ (Net IC expense)** ลดลงร้อยละ **34.8** จากปีก่อนหน้าเป็น **496** ล้านบาท เนื่องจากการโทรนอกเครือข่ายสุทธิลดลง **(Net off-net traffic)** รวมถึงอัตราค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่ายที่ลดลงจาก **0.45** บาทต่อนาที เป็น **0.34** บาทต่อนาที ซึ่งมีผลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ปี **2558**

- **ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลัก** (ประกอบด้วยต้นทุนการให้บริการอื่นๆ ที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารอื่นๆ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 จากปีก่อนหน้า เป็น 53.5 พันล้านบาท เป็นผลจากค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขยายโครงข่ายทั้งในเรื่องความจุและความครอบคลุมที่เพิ่มขึ้น รวมถึงค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและการตลาด ทั้งนี้ บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เครือข่าย 2G บนคลื่นความถี่ 1800 MHz ได้ถูกยุติการให้บริการตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ปี 2559 ซึ่งบริษัทฯ จะรับรู้ผลกระทบเต็มปีจากการลดลงของค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นไป

- **EBITDA** เติบโตอย่างสูงถึงร้อยละ 53.5 จากปีก่อนหน้า เป็น 15.5 พันล้านบาท จากการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของรายได้จากการให้บริการ ซึ่งสูงกว่าการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก

- **ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย** เพิ่มขึ้นเป็น 16.8 พันล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลจากค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 900 MHz และ 1800 MHz สิ่งนี้ ร่วมกับค่าใช้จ่ายทางการเงินที่เพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจของกลุ่ม ส่งผลให้ ทรูมูฟ เอช มี**ผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัท** จำนวน 4.97 พันล้านบาท ในปี 2559

<u>ทรูออนไลน์</u>

- ทรูออนไลน์ มุ่งมั่นในการมอบประสบการณ์การใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ดีที่สุดแก่ลูกค้าและสนับสนุนให้ประชากรไทยสามารถเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงได้เพิ่มขึ้น ผ่านการขยายโครงข่ายบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ต ด้วยเทคโนโลยีไฟเบอร์ที่ทันสมัยของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ทรูออนไลน์ ยังเพิ่มความคุ้มค่าให้กับบริการบรอดแบนด์แบบไฟเบอร์อย่างต่อเนื่อง ด้วยการเพิ่มความเร็วอินเทอร์เน็ต เริ่มต้นตั้งแต่ 30 Mbps ถึง 1 Gbps รวมถึงการนำเสนอแพ็กเกจคอนเวอร์เจนซ์ที่คุ้มค่าภายใต้กลุ่มทรู และการให้บริการที่เป็นเลิศ ซึ่งพัฒนาการเหล่านี้ผลักดันให้รายได้จากการให้บริการบรอดแบนด์สำหรับกลุ่มลูกค้าทั่วไปเติบโตร้อยละ 13.6 จากปีก่อนหน้า และมีลูกค้าบริการบรอดแบนด์รายใหม่สุทธิเพิ่มขึ้นแข็งแกร่งถึง 380,523 ราย ในปี 2559 ส่งผลให้ฐานลูกค้าบรอดแบนด์เติบโตเป็น 2.8 ล้านราย และมีรายได้ต่อผู้ใช้บริการต่อเดือนเป็น 629 บาท

- **รายได้จากการให้บริการ** เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 จากปีก่อนหน้า เป็น 27.6 พันล้านบาท ในปี 2559 จากรายได้ของบริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต ที่เติบโตอย่างแข็งแกร่ง ในขณะที่ **รายได้จากการให้บริการเสียงพื้นฐาน** ลดลงเป็น 4.7 พันล้านบาท ตามแนวโน้มผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ และสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

- **รายได้จากการให้บริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต** เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.6 จากปีก่อนหน้า เป็น 19.2 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 ของรายได้จากการให้บริการของทรูออนไลน์ เมื่อเทียบกับร้อยละ 67 ในปีก่อนหน้า ส่วนใหญ่เป็นผลจากการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของบริการบรอดแบนด์สำหรับกลุ่มลูกค้าทั่วไป จากผลตอบรับที่ดีเยี่ยมต่อการขยายโครงข่ายและบริการไฟเบอร์ บรอดแบนด์ พร้อมมอบความคุ้มค่าด้วยการยกระดับเทคโนโลยีและความเร็วอินเทอร์เน็ตให้แก่ลูกค้า นอกจากนี้ บริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต สำหรับกลุ่มลูกค้าธุรกิจ ยังคงเติบโต ท่ามกลางสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น ในขณะที่ รายได้จากบริการสื่อสารข้อมูลธุรกิจ ลดลงจากผลกระทบของการยุติการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนเครือข่าย 2G ตั้งแต่กลางปี 2559

- ทั้งนี้ ทรูออนไลน์ ได้ขยายการให้บริการอินเทอร์เน็ต ไปสู่ลูกค้าในกลุ่มอพาทเมนท์ ด้วยการเปิดตัวบริการ “True A Plus” ในปลายเดือนธันวาคม ผสานบริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต แบบไฟเบอร์ ด้วยความเร็ว 300 Mbps และ 200 Mbps ร่วมกับคอนเทนต์ที่น่าดึงดูดใจของทรูวิชั่นส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายการฟุตบอลพรีเมียร์ลีก อังกฤษ และช่องรายการภาพยนตร์จาก Hollywood สิ่งเหล่านี้ จะช่วยผลักดันให้รายได้และฐานลูกค้าบรอดแบนด์ของทรูออนไลน์เติบโตต่อไป

- **รายได้จากการขายสินค้า** เป็น 262 ล้านบาท ในปี 2559 ลดลงจากฐานรายได้ที่สูงในปีก่อนหน้า ซึ่งมีการส่งมอบเสาโทรคมนาคมต้นใหม่ให้แก่กองทุน DIF ทั้งนี้ หากไม่รวมการส่งมอบเสาโทรคมนาคมดังกล่าว รายได้จากการขายสินค้าเติบโตร้อยละ 39 จากปีก่อนหน้า

- **ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลัก** (ประกอบด้วยต้นทุนการให้บริการอื่นๆ และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารอื่นๆ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 จากปีก่อนหน้า เป็น 17.5 พันล้านบาท ตามการขยายโครงข่ายบรอดแบนด์แบบไฟเบอร์และการให้บริการให้ครอบคลุมทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง

- **EBITDA** เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.2 จากปีก่อนหน้า เป็น 8.7 พันล้านบาท (ไม่รวมกำไรจากการส่งมอบเสาโทรคมนาคมใหม่ให้แก่กองทุน DIF ในปี 2558 เพื่อการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม) ตามการเติบโตของรายได้จากการให้บริการ

- **ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย** เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2 จากปีก่อนหน้า เป็น 6.4 พันล้านบาท จากการเร่งขยายโครงข่ายบรอดแบนด์ของกลุ่ม ซึ่งปัจจุบันมีความครอบคลุมประมาณ 10 ล้านครัวเรือน ทั่วประเทศ โดยเพิ่มขึ้นจาก 6 ล้านครัวเรือน ณ สิ้นปี 2558

- ทรูออนไลน์ มี**กำไรสุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท** จำนวน 3.7 พันล้านบาท ในปี 2559 จากกำไรจากการดำเนินงานและการรับรู้มูลค่าเงินลงทุนใน DIF ซึ่งกองทุนมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิที่เพิ่มขึ้น ในไตรมาส 1 ปี 2559 ภายหลังการประเมินมูลค่าทรัพย์สินของกองทุน DIF โดยที่ปรึกษาทางการเงินอิสระ ตามรอบระยะเวลา ในขณะที่กำไรสุทธิลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจาก ในปี 2558 มีการรับรู้กำไรจากการส่งมอบเสาโทรคมนาคมใหม่ให้แก่กองทุน DIF

<u>ทรูวิชั่นส์</u>

- ทรูวิชั่นส์ ยังคงสร้างความแตกต่างและเสริมความแข็งแกร่งบนแพลตฟอร์ม เพื่อเพิ่มประสบการณ์การรับชมโทรทัศน์ที่ดีที่สุดของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ด้วยการเลือกสรรคอนเทนต์คุณภาพที่หลากหลายและครบครันสูงสุด โดยเฉพาะการถ่ายทอดสดคอนเทนต์ชั้นนำ พร้อมทั้งนำเสนอช่องรายการคุณภาพคมชัดแบบเอช ดี กว่า 55 ช่อง ทั้งนี้ ทรูวิชั่นส์ยังเดินหน้าสรรหาและผลิตคอนเทนต์คุณภาพเพิ่มเติม เพื่อตอบโจทย์ความต้องการในการรับชมของผู้บริโภคชาวไทยได้ดียิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้ ร่วมกับความแข็งแกร่งในตลาดระดับแมสของทรูวิชั่นส์ ผ่านแพ็กเกจที่ผสมผสานกับบริการอื่นๆ ภายในกลุ่มทรู ส่งผลให้ทรูวิชั่นส์ มีจำนวนสมาชิกรายใหม่สุทธิและสมาชิกในระบบค่าบริการสมาชิกเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ในปี 2559 ซึ่งผลักดันให้ฐานลูกค้าทั้งหมดของทรูวิชั่นส์เติบโตเป็น 3.9 ล้านราย ณ สิ้นปี ทั้งนี้ ทรูวิชั่นส์ จะเดินหน้าโปรโมทคอนเทนต์คุณภาพของกลุ่ม พร้อมส่งเสริมการขายด้วยทีมขายที่เชี่ยวชาญ และช่องทางการขายทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งจะมุ่งสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้ผ่านกลยุทธ์การขายแบบพ่วงบริการอื่นๆ (Cross-Selling) รวมถึงการขายแพ็กเกจที่สูงขึ้น (Up-Selling)

- **รายได้จากการให้บริการ**ของทรูวิชั่นส์ในปี 2559 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 จากปีก่อนหน้า เป็น 12.2 พันล้านบาท เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ค่าสมาชิกและค่าติดตั้งที่เติบโตต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาส 2 ของปี 2559 ซึ่งช่วยชดเชยรายได้ของธุรกิจมิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนท์ และรายได้ค่าโฆษณาที่ลดลง

- **รายได้จากค่าสมาชิกและค่าติดตั้ง** เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.9 จากปีก่อนหน้า เป็น 8.0 พันล้านบาท ในปี 2559 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 65 ของรายได้จากการให้บริการของทรูวิชั่นส์ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสัดส่วนร้อยละ 63 ในปีก่อนหน้า เป็นผลจากความนิยมต่อแพ็กเกจคอนเวอร์เจนซ์ที่ผสมผสานบริการอื่นๆ ภายใต้กลุ่มทรู รวมถึงผลตอบรับที่ดีต่อการถ่ายทอดสดฟุตบอลพรีเมียร์ลีก อังกฤษ และลีกฟุตบอลชั้นนำอื่นๆ บนช่องบีอินสปอร์ต

- **รายได้จากมิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนท์ และอื่นๆ** ลดลงร้อยละ 7.1 จากฐานรายได้ที่สูงในปีก่อนหน้าซึ่งทรูวิชั่นส์มีการจัดอีเว้นท์ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ชั้นนำหลายรายการ เป็น 2.5 พันล้านบาท **รายได้จากค่าโฆษณา** เป็น 1.7 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.1 จากปีก่อนหน้า ในขณะที่รายได้ค่าโฆษณาในอุตสาหกรรมลดลงถึงร้อยละ 15.9 จากปีก่อนหน้า โดย รายได้ที่ลดลงเหล่านี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่พสกนิกรชาวไทยกำลังอยู่ในช่วงไว้ทุกข์ ทำให้ลดการโฆษณาและอีเว้นท์หลากหลายรายการที่มีกำหนดจัดขึ้นในไตรมาส 4 ปี 2559 ถูกเลื่อนการจัดแสดงออกไป

- **ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลัก** (ประกอบด้วยต้นทุนการให้บริการอื่นๆ และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารอื่นๆ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 จากปีก่อนหน้า เป็น 11.1 พันล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนด้านคอนเทนต์ เนื่องจากทรูวิชั่นส์ สรรหาคอนเทนต์คุณภาพทั้งจากต่างประเทศและในประเทศให้สมาชิกรับชมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการได้รับสิทธิ์ถ่ายสดฟุตบอลพรีเมียร์ลีก อังกฤษและลีกฟุตบอลชั้นนำอื่นๆบนช่องบีอินสปอร์ต

- **EBITDA** เติบโตร้อยละ 46.2 จากปีก่อนหน้า เป็น 1.3 พันล้านบาท ตามรายได้ที่เติบโต และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการตลาดและการโฆษณาที่ลดลง

- **ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย** เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.8 จากปีก่อนหน้า เป็น 2.6 พันล้านบาท ตามการขยายการให้บริการของกลุ่มทรูวิชั่นส์

- ทรูวิชั่นส์รายงานผล**ขาดทุนสุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท** จำนวน 1.4 พันล้านบาท ในปี 2559 ซึ่งขาดทุนลดลงจากปีก่อนหน้า ตาม EBITDA ที่เติบโต

งบดุลรวม และงบกระแสเงินสดรวม

(หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	31 ธ.ค. 2559	31 ธ.ค. 2558 (ปรับปรุง)	% เปลี่ยนแปลง
งบดุลรวม			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	50,184	10,590	373.9
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	32,749	32,808	(0.2)
ลูกหนี้อื่น	4,061	5,767	(29.6)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	35,684	28,642	24.6
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	*122,678*	*77,807*	57.7
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	143,688	97,666	47.1
ค่าความนิยม - สุทธิ	11,403	11,403	(0.0)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	139,746	70,031	99.5
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	5,376	5,663	(5.1)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	26,069	20,953	24.4
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	*326,282*	*205,717*	58.6
รวมสินทรัพย์	**448,960**	**283,525**	**58.3**
เงินกู้ยืมระยะสั้น	37,572	29,927	25.5
เจ้าหนี้การค้า	64,422	40,620	58.6
เจ้าหนี้อื่น	34,093	25,672	32.8
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีของเงินกู้ยืมระยะยาว	20,654	12,603	63.9
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	4,104	3,405	20.5
รวมหนี้สินหมุนเวียน	*160,844*	*112,226*	*43.3*
เงินกู้ยืมระยะยาว	60,490	55,522	8.9
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	1,995	2,075	(3.8)
หนี้สินภายใต้สัญญาและใบอนุญาตให้ดำเนินการ	77,652	20,902	271.5
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	1,982	1,369	44.8
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	14,269	16,224	(12.0)
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	*156,389*	*96,092*	*62.7*
รวมหนี้สิน	**317,233**	**208,318**	**52.3**
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	**131,728**	**75,207**	**75.2**
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	**448,960**	**283,525**	**58.3**

	31 ธ.ค. 2559	31 ธ.ค. 2558	% เปลี่ยนแปลง
งบกระแสเงินสดรวม			
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน	8,096	3,333	143
กระแสเงินสด (ใช้ไปใน) จากกิจกรรมการลงทุน	(45,412)	(49,754)	(9)
กระแสเงินสด (ใช้ไปใน) จากกิจกรรมการจัดหาเงิน	76,966	50,354	53
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	**39,650**	**3,933**	**NM**
ยอดยกมาต้นงวด และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน	10,534	6,657	58
ยอดเงินคงเหลือสิ้นงวด	**50,184**	**10,590**	**374**

หมายเหตุ: รายการในงบดุล อาทิ ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (สุทธิ) ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ) เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น หนี้สินภายใต้สัญญาและใบอนุญาตให้ดำเนินการ และหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ในปี 2558 ได้ถูกปรับปรุง จากการเปลี่ยนแปลงการแสดงรายการ ในงบการเงินงวดปี 2558 ตามการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี (ดูรายละเอียดในหมายเหตุข้อ 4 ประกอบงบการเงิน ปี 2559)

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

กลุ่มทรู ยังคงมีโครงสร้างเงินทุนที่แข็งแกร่ง และสามารถชำระหนี้สินและปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาทางการเงินต่างๆ โดยมีอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็น 0.5 เท่า ในขณะที่ อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA ลดลงเป็น 2.5 เท่า ณ สิ้นปี 2559 เมื่อเทียบกับ 3.7 เท่า ในปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลจากการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของ EBITDA ทั้งนี้ อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย ลดลงเป็น 5.2 เท่า ในปี 2559 เมื่อเทียบกับ 7.3 เท่า ในปีก่อนหน้า เป็นผลจากดอกเบี้ยจ่ายที่สูงขึ้น จากเงินกู้ยืมเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจ

กลุ่มทรู มีอัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 23.3 ในปี 2559 เมื่อเทียบกับร้อยละ 22.1 ในปี 2558 (ไม่รวมกำไรจากการโอนเสาโทรคมนาคมให้กองทุน DIF ในปี 2558) จากผลการดำเนินงานที่ปรับตัวดีขึ้นตามฐานลูกค้าที่เติบโตแข็งแกร่ง ทั้งนี้ การเร่งขยายโครงข่ายโทรคมนาคมทั้งแบบมีสายและไร้สายทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง และการได้มาซึ่งใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่เพิ่มเติม ส่งผลให้กลุ่มทรู มีอัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ลดลงเป็นจำนวนติดลบร้อยละ 1.7 และ 2.1 ตามลำดับ (ไม่รวมรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติ)

กลุ่มทรู มีอัตราส่วนสภาพคล่อง เพิ่มขึ้นเป็น 0.8 เท่า ในขณะที่ Cash Cycle ปรับตัวดีขึ้นเป็น 35 วัน ในปี 2559 โดยมีระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 198 วัน ในปี 2559 เมื่อเทียบกับ 160 วัน ในปี 2558 จากการที่กลุ่มทรูได้รับเครดิตที่ดีจากกลุ่มผู้จัดจำหน่ายอุปกรณ์ (Vendor Financing) ในขณะที่ ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยลดลงเป็น 95 วัน จาก 146 วัน ในปีก่อนหน้า เนื่องจากกลุ่มทรูมีมาตรการการเก็บเงินจากลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อัตราส่วนทางการเงิน

		ปี 2559	ปี 2558 (ปรับปรุง)
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	0.8	0.7
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	วัน	95	146
ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย	วัน	198	160
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย	เท่า	5.2	7.3
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA	เท่า	2.5	3.7
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	0.5	1.1
อัตรากำไรขั้นต้น	%	23.3	23.7
อัตรากำไรขั้นต้น (ไม่รวมกำไรจากการส่งมอบเสา)	%	23.3	22.1
อัตรากำไรสุทธิ	%	-2.3	3.7
อัตรากำไรสุทธิ (ไม่รวมรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติ)	%	-1.7	2.3
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	%	-2.7	6.1
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ไม่รวมรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปกติ)	%	-2.1	3.7

สินทรัพย์

- กลุ่มทรูมี**สินทรัพย์รวม** เพิ่มขึ้นร้อยละ 58.3 จาก ณ สิ้นปี 2558 เป็น 449.0 พันล้านบาท จากการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินทรัพย์ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ รวมถึงเงินสด

- **สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)** เพิ่มขึ้นจาก 70 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2558 เป็น 139.7 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 ส่วนใหญ่จากการได้มาซึ่งใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 900 MHz จากคณะกรรมการ กสทช. ในระหว่างปี

- **สินทรัพย์ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)** เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.1 จาก ณ สิ้นปี 2558 เป็น 143.7 พันล้านบาท จากการขยายโครงข่ายและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะที่ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่และธุรกิจบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต

- **เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และกิจการร่วมค้า (สุทธิ)** เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.2 จากณ สิ้นปี 2558 เป็น 18.2 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากการรับรู้มูลค่าเงินลงทุนใน DIF ที่เพิ่มขึ้นภายหลังการประเมินมูลค่าทรัพย์สินของกองทุนในไตรมาสแรกของ ปี 2559 (รายละเอียดเพิ่มเติม ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 20)

- **ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)** ค่อนข้างคงที่จากปีก่อนหน้า (ติดลบร้อยละ 0.2) เป็น 32.7 พันล้านบาท และมีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยปรับตัวดีขึ้นเป็น 95 วัน ณ สิ้นปี 2559

ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ข้อมูลทางการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะบริษัท	
	พ.ศ. 2559 ล้านบาท	พ.ศ. 2558 ล้านบาท (ปรับปรุง)	พ.ศ. 2559 ล้านบาท	พ.ศ. 2558 ล้านบาท
ลูกหนี้ ทศท.	685.29	688.96	685.29	688.96
ลูกหนี้การค้า	20,293.14	17,840.74	1,994.15	2,212.60
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุข้อ 41)	7,873.13	8,805.07	6,176.90	2,704.74
ลูกหนี้การค้า	28,851.56	27,334.77	8,856.34	5,606.30
รายได้ค้างรับ	11,025.30	13,031.44	2,220.65	2,042.13
รวมลูกหนี้การค้า	39,876.86	40,366.21	11,076.99	7,648.43
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(7,127.71)	(7,558.06)	(3,113.67)	(3,067.99)
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	32,749.15	32,808.15	7,963.32	4,580.44

ลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม	ข้อมูลทางการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะบริษัท	
	พ.ศ. 2559 ล้านบาท	พ.ศ. 2558 ล้านบาท	พ.ศ. 2559 ล้านบาท	พ.ศ. 2558 ล้านบาท
ยอดที่ยังไม่ครบกำหนดชำระ	14,473.16	10,420.93	1,132.24	1,122.48
ค้างชำระน้อยกว่า 3 เดือน	5,524.89	6,225.85	1,205.03	920.43
ค้างชำระ 3 - 6 เดือน	871.59	1,904.95	269.97	791.22
ค้างชำระ 6 - 12 เดือน	3,137.17	3,234.22	4,147.20	657.43
ค้างชำระมากกว่า 12 เดือน	4,844.75	5,548.82	2,101.90	2,114.74
ลูกหนี้การค้า	28,851.56	27,334.77	8,856.34	5,606.30
รายได้ค้างรับ	11,025.30	13,031.44	2,220.65	2,042.13
รวมลูกหนี้การค้า	39,876.86	40,366.21	11,076.98	7,648.43
หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(7,127.71)	(7,558.06)	(3,113.67)	(3,067.99)
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	32,749.15	32,808.15	7,963.31	4,580.44

ลูกหนี้การค้ารับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่าตามใบแจ้งหนี้ และจะวัดมูลค่าต่อมาด้วยจำนวนเงินที่เหลืออยู่หักด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญซึ่งประมาณจากการสอบทานยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญหมายถึงผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีของลูกหนี้การค้าเปรียบเทียบกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้การค้า หนี้สูญที่เกิดขึ้นจะรับรู้ไว้ในกำไรหรือขาดทุนโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นประมาณการที่พิจารณาจากหลายๆวิธีผสมกัน เช่น ตามอัตราร้อยละของรายได้ การวิเคราะห์อายุหนี้ ประสบการณ์การเก็บหนี้ โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจปัจจุบันร่วมด้วย ทั้งนี้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการเก็บหนี้ของกลุ่มร่วมกับวิธีประมาณการอย่างเหมาะสมตามที่กล่าวข้างต้นทำให้ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งไว้ (จำนวน 7,128 พันล้านบาท) มีความเพียงพอ

กลุ่มบริษัทไม่มีการกระจุกตัวของความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้การค้า เนื่องจากลูกค้าของกลุ่มบริษัทมีจำนวนมาก ซึ่งได้แก่ ผู้ใช้บริการโทรศัพท์ ทั้งภาคธุรกิจและผู้ใช้รายย่อยทั่วไป ผู้บริหารเชื่อว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ได้บันทึกไว้เพียงพอแล้วและจะไม่มีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อมากไปกว่าจำนวนหนี้สงสัยจะสูญที่ได้บันทึกแล้ว โดยคำนึงจากลักษณะของลูกหนี้การค้าของกลุ่มบริษัท และจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ของกลุ่ม

- **ค่าความนิยม (สุทธิ)** คงที่จากปีก่อนหน้า เป็น 11.4 พันล้านบาท (รายละเอียดเพิ่มเติม ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 23)

หนี้สิน

- **หนี้สินรวม** เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.3 จาก ณ สิ้นปี 2558 เป็น 317.2 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากการเพิ่มขึ้นของ **หนี้สินภายใต้สัญญาและใบอนุญาตให้ดำเนินการ** ซึ่งเพิ่มขึ้นเป็น 77.7 พันล้านบาท เนื่องจากการได้มาซึ่งใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 900 MHz

- **เจ้าหนี้การค้า** เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2558 เป็น 64.4 พันล้านบาท ตามการขยายธุรกิจของกลุ่ม รวมถึงการที่กลุ่มทรูได้รับเครดิตที่ดีจากกลุ่มผู้จัดจำหน่ายอุปกรณ์ (vendor financing)

- **หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่าย** (ประกอบด้วยเงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว ไม่รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน) เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2558 เป็น 111.8 พันล้านบาท จากเงินกู้ยืมเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจและชำระค่าใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่

ส่วนของผู้ถือหุ้น

- **ส่วนของผู้ถือหุ้น** เพิ่มขึ้นจาก 75.2 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2558 เป็น 131.7 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากการเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในระหว่าง ปี 2559

สภาพคล่องและแหล่งเงินทุน

- **กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน** เป็น 8.1 พันล้านบาท ในปี 2559 เมื่อเทียบกับ 3.3 พันล้านบาท ในปี 2558 จากผลการดำเนินงานของกลุ่มทรูที่ปรับตัวดีขึ้น ตามฐานลูกค้าที่ขยายตัว รวมถึง ความต้องการใช้เงินทุนหมุนเวียนในกิจการที่ลดลงในระหว่างปี

- แหล่งเงินทุนหลักของกลุ่มทรู ในปี 2559 มาจาก**กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน** จำนวนทั้งสิ้น 77.0 พันล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลจากการเพิ่มทุนในระหว่างปี ซึ่งส่งผลให้ปริมาณเงินสดคงเหลือเป็น 50.2 พันล้านบาท

กระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน ในปี 2559 เป็น 45.4 พันล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้า ซึ่งมีฐานที่สูงจากการชำระค่าใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 2.1 GHz และ 1800 MHz ทั้งนี้ กล่มทรู ใช้งบลงทุน (ที่เป็นเงินสด) ทั้งสิ้นประมาณ 47 พันล้านบาท ในปี 2559 ตามเป้าที่วางไว้

การปรับงบการเงินย้อนหลัง และการเปลี่ยนประมาณการบัญชี

การเปลี่ยนประมาณการบัญชี

ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และนโยบายการบัญชีของกลุ่มกิจการเรื่องการทบทวนอายุการให้ประโยชน์ของอาคารและอุปกรณ์ทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กลุ่มกิจการพบว่าควรมีการยืดอายุการให้ประโยชน์ของอุปกรณ์บางชนิดโดยพิจารณาจากปัจจัยหลักได้แก่ การพัฒนาของเทคโนโลยี มาตรฐานของการบำรุงรักษา เงื่อนไขในการใช้งาน การเทียบเคียงกับธุรกิจโทรคมนาคมในประเทศสากล และ การได้รับความเห็นจากวิศวกรผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มกิจการจึงได้เปลี่ยนประมาณการอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ดังกล่าว เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป อายุการให้ประโยชน์เดิม และอายุการให้ประโยชน์ใหม่แสดงเปรียบเทียบ ดังต่อไปนี้

	อายุการใช้งานเดิม ปี	อายุการใช้งานใหม่ ปี
อุปกรณ์โครงข่ายโทรศัพท์มือถือ	12	15
เราท์เตอร์โมเดม	5	7

ผลของการเปลี่ยนแปลงค่าเสื่อมราคาที่มีต่องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 แสดงเปรียบเทียบได้ดังนี้

	งบการเงินรวม	
	อายุการใช้งานเดิม ล้านบาท	อายุการใช้งานใหม่ ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคา	6,624.33	4,715.42

การปรับงบการเงินย้อนหลัง

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2558 TUC ซึ่งเป็นบริษัทย่อยได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ 1800 MHz จาก กสทช. เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นระยะเวลา 18 ปี ในระหว่างปี พ.ศ. 2559 กลุ่มกิจการสามารถระบุต้นทุนทางตรงเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งใบอนุญาต ซึ่งควรถือเป็นต้นทุนเริ่มแรกของใบอนุญาต การปรับปรุงไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2558 AWC ซึ่งเป็นบริษัทย่อยได้ทำสัญญาเช่าระยะยาวกับ DIF เพื่อให้เช่าระบบใยแก้วนำแสงเป็นระยะเวลา 20 ปี ในงบแสดงฐานะการเงินของปี พ.ศ. 2558 สินทรัพย์ดังกล่าวแสดงไว้เป็น ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ กลุ่มกิจการได้จัดประเภทรายการใหม่เป็น อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนตามมาตรฐานการบัญชีไทย ฉบับที่ 40 การจัดประเภทใหม่ไม่มีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

เนื่องจากรายการปรับปรุงดังกล่าวไม่เกี่ยวกับปี พ.ศ. 2557 ดังนั้นกลุ่มกิจการจึงไม่ได้เสนองบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2558 เพื่อเปรียบเทียบ

รายการปรับปรุงต่องบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 มีดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม		
	ตามที่รายงานไว้เดิม ล้านบาท	รายการปรับปรุง ล้านบาท	ตามที่ปรับปรุงใหม่ ล้านบาท
งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558			
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	38,628.42	(53.21)	38,575.21
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน - สุทธิ	5.53	790.72	796.25
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	98,456.92	(790.72)	97,666.20
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	69,297.50	733.48	70,030.98
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	65,865.89	425.78	66,291.67
หนี้สินภายใต้สัญญาและใบอนุญาตให้ดำเนินการ	86.05	20,816.21	20,902.26
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	36,785.44	(20,561.72)	16,223.72

สัญญาและภาระผูกพัน

บริษัทได้ทำสัญญาร่วมการงานและร่วมลงทุนขยายบริการโทรศัพท์พื้นฐานจำนวน 2.6 ล้านเลขหมาย ในเขตโทรศัพท์นครหลวงกับ ทศท. และได้จัดทำข้อตกลงแนบท้ายสัญญาดังกล่าว สำหรับบริการดังต่อไปนี้

- บริการโทรศัพท์พื้นฐาน
- ข้อตกลงบริการเสริม
- ข้อตกลงดำเนินการโทรศัพท์พื้นฐานใช้นอกสถานที่ (Personal Communication Telephone)
- ข้อตกลงดำเนินการโทรศัพท์สาธารณะ
- ข้อตกลงดำเนินการเกี่ยวกับการรับคำขอโทรศัพท์ กำหนดเลขหมายโทรศัพท์ รวมทั้งการชำระค่าติดตั้งและเงินประกันการใช้โทรศัพท์แทน ทศท.
- ข้อตกลงการรับแจ้งเหตุขัดข้องและการซ่อมบำรุงจากตู้พักปลายทาง (Distribution Point) ถึงราวกันฟ้า (Protector)
- ข้อตกลงให้ดำเนินการโทรศัพท์พื้นฐานใช้นอกสถานที่ภายใต้โครงข่ายของ ทศท.

ภายใต้เงื่อนไขของสัญญา สัญญาแก้ไขเพิ่มเติมและข้อตกลงแนบท้ายดังกล่าว ทศท.จะแบ่งรายได้ที่ได้รับจริงก่อนหักค่าใช้จ่ายให้แก่บริษัทในอัตราร้อยละที่ระบุในสัญญาและข้อตกลงแนบท้าย นอกจากนี้บริษัทมีภาระผูกพันต่างๆ เช่น จะต้องลงทุน จัดหา ติดตั้งจัดการ ตลอดจนบำรุงรักษาอุปกรณ์ในระบบต่างๆ และจะต้องโอนกรรมสิทธิ์ในอุปกรณ์ในระบบดังกล่าวบางส่วนตลอดจนที่ดินและอาคารที่บริษัทเป็นผู้จัดหาและติดตั้งให้แก่ ทศท. เป็นต้น

บริษัทย่อยบางแห่งได้ทำสัญญากับ อสมท. เพื่อให้บริการโทรทัศน์ระบบบอกรับเป็นสมาชิก

ภายใต้สัญญาเหล่านี้ บริษัทย่อยมีภาระในการลงทุน จัดหา ติดตั้ง ควบคุม ตลอดจนบำรุงรักษาอุปกรณ์ บริษัทย่อยมีภาระที่จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ในอุปกรณ์ในระบบข้างต้นให้แก่ อสมท. เมื่ออุปกรณ์และระบบข้างต้นติดตั้งแล้วเสร็จตามเงื่อนไขของสัญญา บริษัทย่อยได้รับสิทธิในการเรียกเก็บเงินมัดจำ ค่าสมาชิกและค่าธรรมเนียมบริการอื่นๆ จากผู้ใช้บริการในอัตราที่ระบุไว้ในสัญญา

นอกจากนี้บริษัทย่อยดังกล่าวข้างต้นมีภาระผูกพันกับธนาคารในประเทศบางแห่งจากการออกหนังสือค้ำประกันแก่ อสมท. เป็นจำนวนเงิน 31.20 ล้านบาท หนังสือค้ำประกันเหล่านี้ใช้เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาข้างต้นของบริษัทย่อย

ภายใต้เงื่อนไขในสัญญา บริษัทย่อยบางแห่งมีข้อผูกพันที่ต้องจ่ายผลตอบแทนขั้นต่ำให้แก่คู่สัญญาดังต่อไปนี้

งวดกำหนดชำระ	**จำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องชำระ ล้านบาท**
ภายใน 1 ปี	35.00
ระหว่าง 1 ถึง 2 ปี	35.00
ระหว่าง 2 ถึง 5 ปี	35.00

เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2554 BFKT บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้ทำสัญญา กับ กสท. ในการเช่าเครื่องและอุปกรณ์วิทยุคมนาคมระบบ HSPA โดยมีอายุสัญญา 14.5 ปี ภายใต้สัญญาเช่าอุปกรณ์ระบบ HSPA BFKT มีภาระต้องจัดหา ติดตั้ง บริหารจัดการและบำรุงรักษาอุปกรณ์ตามที่จำเป็นต่อการให้บริการภายใต้เทคโนโลยี HSPA โดยให้เป็นไปตามความจุที่ได้ระบุไว้ในสัญญาและสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลบังคับใช้วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2556 เป็นระยะเวลา 14.5 ปี และเพื่อเป็นการตอบแทน BFKT มีสิทธิได้รับรายได้จากการให้บริการดังกล่าวตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญา

เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2554 RMV บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้ทำสัญญากับ กสท. (“สัญญา”) ภายใต้เงื่อนไขในสัญญา RMV ต้องให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายใต้เทคโนโลยี HSPA ซึ่งได้รับขายส่งมาจาก กสท. เป็นระยะเวลา 14.5 ปี เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2558 RMV ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการขายต่อบริการ

โทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเตอร์เน็ตแบบที่หนึ่งจาก กทช. RMV มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ใบอนุญาตมีกำหนดสิ้นสุดวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2563

ระหว่างปี พ.ศ. 2558 และ พ.ศ. 2559 กลุ่มกิจการและ กสท. ได้บรรลุข้อตกลงในการรับและจ่ายชำระหนี้บางส่วนสำหรับรายได้ค่าเช่าและค่าบริการของ BFKT และต้นทุนการดำเนินงานของ RMV

เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2560 บริษัทย่อยดังกล่าวกับ กสท. ได้บรรลุข้อตกลงในหลายประเด็นโดยมีวัตถุประสงค์ในการยุติข้อพิพาทที่มีต่อกันและรวมถึงยอดเงินคงค้างที่ยังไม่ได้ชำระระหว่างกัน กลุ่มกิจการได้ประเมินผลกระทบในภาพรวมของข้อพิพาทและบันทึกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจำนวน 305.67 ล้านบาทในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี พ.ศ. 2559

สำหรับประเด็นที่ยังเหลือและยอดคงค้างที่ยังตกลงกันไม่ได้ ทั้งสองฝ่ายจะทำการหารือเพื่อให้ได้ข้อสรุปต่อไป ผู้บริหารเชื่อว่าผลสรุปจะไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อกลุ่มกิจการ

ภายใต้สัญญาต่าง ๆ ข้างต้น กลุ่มกิจการมีภาระผูกพันกับธนาคารในประเทศบางแห่งจากการออกหนังสือค้ำประกันให้แก่ กสท. เป็นจำนวนเงิน 200.00 ล้านบาท

เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2555 TUC บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ IMT ย่าน 2.1 GHz จาก กสทช. ใบอนุญาตครอบคลุมสามแถบย่านความถี่ และอนุญาตให้ใช้เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นระยะเวลา 15 ปี TUC ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2558 TUC บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 1800MHz จาก กสทช. ใบอนุญาตครอบคลุมสองแถบย่านความถี่ และอนุญาตให้ใช้เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นระยะเวลา 18 ปี TUC ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2559 TUC ซึ่งเป็นบริษัทย่อยได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ 900MHz จาก กสทช. ซึ่งใบอนุญาตนั้นอนุญาตให้บริษัทย่อยให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นระยะเวลา 15 ปี ใบอนุญาตสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2574 TUC ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันกับธนาคารในประเทศบางแห่งตามสัญญาค้ำประกันที่ออกให้หน่วยงานราชการรัฐวิสาหกิจและบริษัทต่าง ๆ รวมเป็นเงิน 3,798.07 ล้านบาท และ 401.21 ล้านบาท ตามลำดับ

ภายใต้ข้อกำหนดของสัญญาต่างๆ ที่บริษัทและบริษัทย่อยบางแห่งได้ทำไว้ สินทรัพย์ของบริษัทและบริษัทย่อยบางแห่งซึ่งนำไปค้ำประกันหรือจำนองเพื่อเป็นหลักประกันสำหรับหนี้สิน มีรายละเอียดดังนี้

	มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบกรเงินเฉพาะกิจการ	
	พ.ศ. 2559 ล้านบาท	พ.ศ. 2558 ล้านบาท	พ.ศ. 2559 ล้านบาท	พ.ศ. 2558 ล้านบาท
เงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์	70.06	606.94	42.36	558.97
เงินลงทุนในหุ้นทุนในบริษัทย่อย	770.00	635.84	694.55	694.55

บริษัทและบริษัทย่อยมีสัญญากับบริษัทหลายแห่งเพื่อจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์โครงข่ายโทรศัพท์เพิ่มเติม เพื่อขยายประสิทธิภาพของอุปกรณ์โครงข่ายและสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ภาระผูกพันตามสัญญาดังกล่าวข้างต้น ถูกบันทึกไว้ในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นจำนวน 30,191.98 ล้านบาท และ 5.40 ล้านบาท ตามลำดับ (พ.ศ. 2558 : 17,839.39 ล้านบาท และ 4.58 ล้านบาท ตามลำดับ)

กลุ่มกิจการทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้สำหรับอุปกรณ์โทรคมนาคมระยะเวลาของสัญญาเช่าอยู่ระหว่าง 5 ถึง 15 ปี

ยอดรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้ มีดังนี้

	งบการเงินรวม	
	พ.ศ. 2559 ล้านบาท	พ.ศ. 2558 ล้านบาท
ภายใน 1 ปี	3,313.62	3,263.24
เกินกว่า 1 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	12,646.89	12,814.76
เกินกว่า 5 ปี	15,594.68	18,740.42
	31,555.19	34,818.42